

# Világosság

Ára 4 lej

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVÁR, 1949 április 3, vasárnap.

VI. EVFOLYAM, 77. SZÁM.

## Egy percet sem keshetünk!

Fénylő ekék villognak a tavaszi határban. Egészségesen bugó traktorok, frissen élezett ígás ekék hasítják az omló földet. A pacsirta-énekes mezőkön szántnak-vetnek a dolgozó földművesek. Vivják csatájukat a földdel, hogy olcsóbbá, gazdagabbá tegyék mindannyiunk életét, biztosítsák Állami Tervünk teljesítését és túlhaladását, a szocializmus építését.

Hónapokkal ezelőtt már megkezdődött a jó munka előfeltételeinek biztosítása. Az ipari munkásság tízezrei dolgoztak a bányákban és a gyárakban, hogy elegendő ekét, traktort, vetőgépet és más gazdasági szerszámot juttathassunk a dolgozó földműveseknek. A szakemberek éjszakai munkát is feláldozva készítettek el a legjobb terveket, számlították ki, hogy mit kell megvalósítani a tavaszi vetési csata folyamán és miként tudjuk azt megvalósítani. Számbavették a vetőmagkészletet, pótolni igyekeztek a hiányzókat s heteken, hónapokon át gyűléseken, megbeszéléseken vitatták meg a tennivalókat és a nehézségek leküzdésének lehetőségeit. Az állami mintagazdaságok és mezőgazdaságtudományi kutató intézetek a vetőmagokat válogatták és kutatták. Az állami gép- és traktorállomások dolgozói szocialista versenyekben javították a gépeket s varázsoltak új ekéket és szerszámokat a háború emiatt kimerült szakszertanok és páncélosok anyagából. Ezeket és tiszteket képezték ki a különböző tanfolyamokon, iskolákban a szakszerű földművelés titkaira. S a munka életén mindenhol a Román Munkáspárt áll. A Román Munkáspárt biztosította ennek a nagyméretű munkának az állandóan jó irányban való haladását. Biztosította azt, hogy az előkészítő munka már szigorúan az osztályharc szellemében folyék le, a dolgozó érdekekben a földesurak maradványok végleges megszüntetéséért, a helytelen és ösdi felfogás leküzdéséért, a falu nagygazdáinak korlátozásáért.

Az elmúlt napok egyikén sorra jártuk Kolozs megye gyulai és egeresi járásának néhány községét. Mindkét járásban teljes erővel indult meg a szántás-vetés. Egeresen 70 iga, Vistán 60 szánt napok óta. De ugyancsak a helyzet a többi községekben is. A gyulai szövetkezet vezetői épp aznap jártak bent Kolozsváron és vásárolták egymillió lejre mezőgazdasági gépeket és szerszámokat, amit majd kölcsön adhatnak a dolgozó földműveseknek. A magánosan vető emberek mellett mind több helyen ragyogott a napfényben a vetőgép.

A sok biztató ígéret mellett azonban hiányosságokat is tapasztaltunk. Mindkét járásban komoly mulasztás történt bizonyos hiányzó vetőmagvak beszerzése körül. Az történt ugyanis, hogy a két járás községei nagy részében ebben az évben hanyták fel először a fekete ugart. Ez a múltévihez viszonyítva a vetésterület megnagyobbodását jelenti. Az így nyert földekbe főleg takarmányt kell vetni olyan községekben, ahol takarmányt jóformán nem is termeltek eddig, vagy csak igen kis

## Megkezdődött Sepsiszentgyörgyön a MNSz Központi Intézőbizottságának ülésese

# Mozgósítanunk kell a dolgozó parasztságot a mezőgazdaság szocialista átalakítása érdekében

— hangsúlyozta Kacsó Sándor a Magyar Népi Szövetség országos elnöke „A Román Munkáspárt a parasztkérdésben hozott határozatával fegyvert adott a kezünkbe”

SEPSISZENTGYÖRGY. — (Küldött munkatársunk telefonjelentése.) — A szabadságharcos Gábor Aron városa ünnepi díszbe öltözve fogadta a Magyar Népi Szövetség Központi Intézőbizottsága és országos központi vezetőségének tagjait. Az utcák jelszavas tábláktól díszesek. A MNSz megyei székháza és a központi épületek, valamint az állami fiúliceum — a százas intézőbizottság gyűlésének helye — zászlócsiszban várta az ország minden részéből egybesereglett kiküldötteket. Már napokkal ezelőtt, az ifjúság rohambrigádjai önkéntes munkával a várost és a gyűléstermeteket díszítették és a vendéglátást készí-

tek. A kiküldöttek már esütöztökön este megérkeztek és a vendégeket meleg szeretettel fogadta Sepsiszentgyörgy város. A világ dolgozó szellemi vezéreinek, Marxnak, Engelsnek, Leninnek, Sztálinnak és a Román Munkáspárt, valamint a Román Népköztársaság vezetőinek arcképei és a város, a falu szocialista építésének jelentőségét kidomborító jelzőszavakat láttunk.

A Magyar Népi Szövetség Központi Végrehajtóbizottsága részéről összehívott százas intézőbizottsági ülés pénteken reggel kezdődött meg az állami fiúliceum nagytermében. Az ünnepélyesen, jelszavakkal, zászlókkal, virágok-

kal feldíszített teremben már együtt volt a MNSz központi bizottsága. Az emelvényen megjelent Kacsó Sándor elnököt, Judász Lajos, Bánjai László, Takács Lajos, Cziko Nándor, Révy Ilona politikai bizottsági tagokat, Borsi József, Ady Endre, Szabó Etel, Kiss Pál végrehajtóbizottsági tagokat az értekezlet lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta.

Kacsó Sándor elnök nyitotta meg a százas intézőbizottsági ülést. Üdvözölte a százas intézőbizottság tagjait, a Román Munkáspárt képviselőit, a vendéglátó megye és város képviselőit és a dolgozó magyar népet, akiknek érdekében összeült az értekezlet. Kacsó Sándor elnök nyitotta meg a százas intézőbizottsági ülést. Üdvözölte a százas intézőbizottság tagjait, a Román Munkáspárt képviselőit, a vendéglátó megye és város képviselőit és a dolgozó magyar népet, akiknek érdekében összeült az értekezlet.

litikai erő, amelyet mozgósítani kell, hogy valóra váltsuk azt, amit a Román Munkáspárt a mezőgazdaság szocialista átalakítása érdekében tőlünk elvár. — Arra kérem a százas intézőbizottsági tagokat, hogy a kérdés nagy horderejének megfelelő komolysággal és érdeklődéssel készüljenek, mélyedjenek el és járuljanak hozzá a munkához, amelyet ezalatt e két nap alatt kell elvégeznünk és tegyen itt ki-ki a feladatát magában arra, hogy azt a részt, amely ebből a munkából ráesik, azzal az elszántsággal fogja elvégezni, amely elszántsággal országunk irányító ereje, a szocializmus építésének vezetője, a Román Munkáspárt tőlünk elvár — fejezte be nagy lelkesedés közepette Kacsó Sándor.

Ezután Tóth Géza, a vendéglátó Magyar Népi Szövetség megyei szervezetének elnöke üdvözölte a százas intézőbizottságot. A város munkásai nevében a sepsiszentgyörgyi dohánygyár dolgozói román és magyar ruhába öltözött munkásai és munkásnői köszöntötték a Magyar Népi Szövetség központi bizottságának százas ülését és dohánylevelekből művészi összeállított képet — a munkások áfándékát — nyújtotta át az intézőbizottságnak.

Az üdvözlések után Ady Endre végrehajtóbizottsági tag felolvasta a Román Munkáspárt határozatát.

A ROMÁN MUNKÁSPÁRT KIKÜLDÖTTJENEK BESZÉDE

Ezután Goldberger Miklós a Román Munkáspárt kiküldöttje kétórás beszédben dolgozta fel a nagyjelentőségű határozatot. A délután folyamán hozzászólásokra került sor. A választás kiértékelést Goldberger Miklós a Román Munkáspárt kiküldöttje adta meg.

Az est folyamán fróit est volt, amelyen a Román Népköztársaság Ifjúsági Szövetsége magyar ifjúságnak tagjai tartottak előadást és felolvasást.

## Kacsó Sándor megnyitója

— Népköztársaságunk életében rendkívüli esemény történt — mondotta Kacsó Sándor — amely szükségessé tette, hogy a Magyar Népi Szövetség a Román Népköztársaság dolgozó magyarországi nemzetiségi tömegszervezete, összehívjon és a nagyjelentőségű esemény horderejének megfelelően foglalkozzék a kérdéssel. Ez a nagyjelentőségű esemény a Román Munkáspárt határozata, amelyet a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megkeresésére a mezőgazdaság szocia-

lista átalakításáért vívott küzdelmünk, munkánk kérdésében kiadott. Most, amikor a parasztság kérdésével foglalkozó határozat megjelent, kötelességünknek érezzük, hogy a kérdést azonnal megtárgyaljuk a százas intézőbizottsággal. A határozat szellemében, annak útmutatásai alapján, megvitáljuk azokat a harci fegyvereket és legfontosabb építő eszközöket, amelyeket fel kell használnunk nagy munkánkhoz. Rendkívül nehéz és bonyodalmas munka ez, — miként ezt Gheorghe Ghe-

orghiu-Dej, a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének főtitkára jellemezte — és nekünk is be kell töltenünk azt a szerepet, meg kell oldanunk azokat a feladatokat, amelyek révén kiérdemeljük a Román Népköztársaság dolgozó népének és a dolgozó nép között a magyar dolgozók elismerését. Ezután Kacsó Sándor rámutatott a nemzetközi eseményekre. Megemlékezett a Marshall tervről, az Atlanti Paktumról, az imperialista hódítás eszközeiről, majd a következőket állapította meg:

## „A békét védő erők nem maradtak télenül”

— A békét védő erők sem maradtak télenül. A világ minden részén a béketábor erői hatalmas, rendkívül fontos megmozdulásokkal állanak a Szovjetunió mellett, amely a béketábor vezető ereje, a béke legbiztosabb bástyája. Kacsó Sándor ezután megemlékezett a Bukarestben megtartott értelmiségi kongresszusról, amelyen Népköztársaságunk haladó értelmiségi harcos hitet tettek a béke, a demokrácia, a haladás mellett.

Ezután Kacsó Sándor a Román Munkáspárt hatalmas harcáról

beszélt és az elért eredmények felsorolása és kiértékelése után a következőket mondotta:

— A Román Munkáspárt a parasztkérdésben hozott határozatával fegyvert adott kezünkbe, egyben megmutatta az építés esz közeit is. Hogyan tudja a munkásosztály és a dolgozó parasztság megszilárdítani szövetségét és a szövetség erejével megkezdeni most már a szocializmus építését a falun is. Ki kell haragválnunk, hogy milyen óriási eredmény lesz Népköztársaságunknak, hogyha ez valósággá válik

Hangsúlyoznom kell azonban, hogy rendkívüli fontosságú szerepet, feladatot ró ránk a Magyar Népi Szövetség kádereire is ez a határozat. Megállapíthatjuk, hogy Gheorghiu-Dej jelentésében közölt adatok, amelyek parasztságunk összetételére vonatkozik, talán ránk is. Hanyagolni kell azt, ami már a kolozsvári kongresszuson erőteljesen brigadolódott, hogy a Magyar Népi Szövetség, a városi dolgozók, a haladó értelmiségiek, de elsősorban a dolgozó parasztság szervezete. A dolgozó parasztság hatalmas erő, az a po-

mértékben. A megyei vetési bizottságnak ezt idejében számba kellett volna vennie. A falvak gazdag parasztaíoi még csak szerezhetik valahogy a magot, de a szegény és dolgozó parasztságnak állami segítséggel kell biztosítani. S ez nem történt meg kellő időben. A gyulai főszolgabírósgon mondták, hogy csupán a gyulai járásban 60.000 kiló bílkönymagra volna szükség. De szükség van 7700 kiló zabra, 10.500 kiló árpára is. Azonkívül 950 kiló lóherére, 702 kiló lucernamagra. S amint a főszolgabírósgon mondták, az egy, egy és fél hektáros szegényparasztszok szenvednek vetőmaghiányban.

Vistán 40 hektárt kellene bevetni tavaszukzával. Amint a községben tájékoztatták, erre egy

szem vetőmagjuk nincs. Persze, alehetőséget a szövetkezetek részéről és az elért eredmények felsorolása és kiértékelése után a következőket mondotta: — A megyei bizottságnál a Szovjetunióból érkezett tavaszukza vetőmagból a Comcerealnál rendelkezésre áll a készlet. A vistaral azonban nem jártak utána a dolognak. Ugyancsak Vistán állapítottuk meg azt is, hogy a felvilágosító munka sem volt elégséges. Körülbelül 60 földműveléssel beszégettünk s amikor a traktorszántás iránt érdeklődtünk, szinte egységesen azt a választ adták, hogy túlságosan nehéz a traktor nem való az ő földjükre. Ugyanitt történt meg az is, hogy a községben egyetlen egy kukorica-vetőgép nincs. A szövetkezet vezetői a fölükön alasznak. Nem használták ki az államnyújtotta

szem vetőmagjuk nincs. Persze, alehetőséget a szövetkezetek részéről és az elért eredmények felsorolása és kiértékelése után a következőket mondotta: — A megyei bizottságnál a Szovjetunióból érkezett tavaszukza vetőmagból a Comcerealnál rendelkezésre áll a készlet. A vistaral azonban nem jártak utána a dolognak. Ugyancsak Vistán állapítottuk meg azt is, hogy a felvilágosító munka sem volt elégséges. Körülbelül 60 földműveléssel beszégettünk s amikor a traktorszántás iránt érdeklődtünk, szinte egységesen azt a választ adták, hogy túlságosan nehéz a traktor nem való az ő földjükre. Ugyanitt történt meg az is, hogy a községben egyetlen egy kukorica-vetőgép nincs. A szövetkezet vezetői a fölükön alasznak. Nem használták ki az államnyújtotta

szem vetőmagjuk nincs. Persze, alehetőséget a szövetkezetek részéről és az elért eredmények felsorolása és kiértékelése után a következőket mondotta: — A megyei bizottságnál a Szovjetunióból érkezett tavaszukza vetőmagból a Comcerealnál rendelkezésre áll a készlet. A vistaral azonban nem jártak utána a dolognak. Ugyancsak Vistán állapítottuk meg azt is, hogy a felvilágosító munka sem volt elégséges. Körülbelül 60 földműveléssel beszégettünk s amikor a traktorszántás iránt érdeklődtünk, szinte egységesen azt a választ adták, hogy túlságosan nehéz a traktor nem való az ő földjükre. Ugyanitt történt meg az is, hogy a községben egyetlen egy kukorica-vetőgép nincs. A szövetkezet vezetői a fölükön alasznak. Nem használták ki az államnyújtotta

földművesek nem kapnak idejében vetőmagot, és nem tudják teljesíteni — akarattukon kívül — idejében a munkát, vagy kénytelenek másval bevetni a földet, mint ami elő volt írva, sokkal kevésbé lehet kényszeríteni a falu kulájkait a vetőmag beszerzésére és a munka idejében való elvégzésére.

A hibák, a mulasztások nem kiküszöbölhetetlenek. De minden percnél később a Terv sikerét, a munka lendületét gátolja. Halaszthatatlan intézkedésekre van tehát szükség. Az ekék nem állhatnak meg. Nem várakozhatnak. A felszántott földbe el kell bontani a magot. A vetési csatát meg kell nyernünk. A tavaszi határok lefektetésének teljesednie kell. Ezért intézkedjenek gyorsan az illetékesek.

# AZ IMPERIALIZMUS

## — a béke, kultúra és a nemzeti függetlenség halálos ellensége

Az értelmiségi kongresszus résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták végig Zaharia Stancu, a Román Népköztársaság írószövetsége elnökének „Az imperializmus — a béke, a kultúra és a nemzeti függetlenség halálos ellensége” című előadását. Zaharia Stancu beszéde elején hangsúlyozta, hogy a kongresszus beilleszkedik a népeknek abba a békemozgalomba, amely a világ egyik végétől a másikig egyre nagyobb méreteket ölt. Ma már mindenki tisztán látja a háborúra uszító imperialisták terveit. Az Atlanti Szövetség politikai, katonai, hadászati program, amelynek célja az angol-amerikai imperializmus világuralmának meghonosítása.

De a népek nem akarnak háborút. A népek béke, szabadság és demokrácia után áhítoznak.

A Szovjetunió diplomatái, akik következőtösen harcolnak a békéért és akinek minden érdekük a tartós béke biztosítása, mert ez egyik főkövetelménye a szocializmusból a kommunizmusba való átmenetnek, számtalan konkrét javaslatot tettek az új háború elkerülésére.

De az amerikai imperialisták ehelyett a Marshall-tervet eszközül használták fel a különböző országok elnyomására.

Ezután Zaharia Stancu ismertette a marshallizált országok gazdasági összeomlását, valamint az Egyesült Államok gazdasági válságát.

— Mi, akik annyit szenvedtünk a multban, határozottan tiltakozunk az imperialisták háborús tervei ellen — mondotta Zaharia Stancu. — A Szovjet Hadsereg győzelmei, a Párt vezetete munkásosztály győzelmes harca a szocializmus országának mérhetetlen gazdasági, politikai és kulturális támogatásával, függetlenségünk és szuverenitásunk legteljesebb tiszteletbentartásával lehetővé tették, hogy az egykori Román

rendszer volt. Az Egyesült Államok Kommunista Pártját, akár csak az összes haladó elemeket, üldözik.

Az előadó ezután rámutatott arra, hogy a világ dolgozó tömegeinek élén a szocializmus győzelmes országa áll 200 millió emberével, akik a kommunizmust építik és a proletár nemzetköziség zászlóhoz dozó.

Az életről való lemondást az imperialisták azért üzik irodalmukban, hogy csökkenték a termelést és alacsony tartású a dolgozó tömegek életszínvonalát és lefékezék a fejlődést. Az imperializmus a tudományt a támadás, a pusztítás és a háború szolgálatába állítja. A tudósok borzalommal látják, hogy az imperialisták tömeggyilkosokat csinálnak belőlük és attól sem riadnak vissza, hogy egy laboratóriumba ültessék velük Majdanek, Dachau, Buchenwald és a többi kivégző tábortok hitlerista bűnözőit.

Az Egyesült Államok mai korszerűségeit. Tudja, hogy az imperializmus rendszere ugyanolyan rendőri uralom, mint a hitlerista terveit meghiusítani.

Az Egyesült Államok Kommunista Pártját, akár csak az összes haladó elemeket, üldözik.

Az előadó ezután rámutatott arra, hogy a világ dolgozó tömegeinek élén a szocializmus győzelmes országa áll 200 millió emberével, akik a kommunizmust építik és a proletár nemzetköziség zászlóhoz dozó.

Az imperialistaellenes tábor tagjai, továbbá a népi demokráciák országai, ahol több mint százmillió ember harcol a szocializmusért, amelyet az imperialista klikkék minden ellenszögölése ellenére felépítenek. De a béke táborához tartozik a kínai nép, a francia és olasz nép haladószellemű erői, élükön a Kommunista Pártokkal, Görögországgal, Spanyolországgal, Indonéziával, Burmával és Vietnammal, Amerikával, Angliával és más országok népeivel, amelyek haladó erői. Népünk halálosan gyűlöli a béke, kultúra és a haladás ellenes terveit. Tudja, hogy az imperializmus rendszere ugyanolyan rendőri uralom, mint a hitlerista terveit meghiusítani.

### Évi irodalmi pályadíjat tűzött ki a művészeti és tájékoztatásiügyi minisztérium

A művészeti és tájékoztatásiügyi minisztérium évi irodalmi pályadíjat tűzött ki versek, novellák és egyfelvonásos szindarabok megjutalmazására.

A legjobb műveket a következőképpen díjazák:

NOVELLAK		KÖLTEMÉNYEK		EGYFELVONÁSOS SZINDARABOK	
Első díj	30.000 lej	Első díj	50.000 lej	Első díj	50.000 lej
Második díj	12.000 „	Második díj	35.000 „	Második díj	35.000 „
Harmadik díj	7.000 „	Harmadik díj	20.000 „	Harmadik díj	20.000 „
10 jutalom egyenkint	3.000 „	10 jutalom egyenkint	10.000 „	10 jutalom egyenkint	10.000 „

A pályaművek témáját a Román Népköztársaság dolgozóinak szocializmust építő munkájából és harcából kell meríteni.

Csak kiadatlan munkákkal lehet résztvenni a versenypályázaton.

Az alkotásokat olvasható írással, vagy gépirással zárt borítékban kell benyújtani. Az írás-  
műveket alá kell írni és fel kell tüntetni az író vezeték és keresztnévét, valamint lakhelyét is.  
A kéziratok „pentrú concurs” jelzéssel a Direcția Literară și Artistică din Ministerul Artelor  
și Informațiilor, București, Bd. G-ral Magheru 10, címre küldendők. A borítékon ugyanakkor fel  
kell tüntetni a beküldött kézirat műfaját is.  
A pályázat magyar írásokra is vonatkozik. A benyújtási határidő 1949 május 1. A pályá-  
díjak kiosztása 1949 június 11-én történik.

### EZT OLVASSUK:

## A MUNKA REGÉNYE

(KURKÓ GYÁRFÁS: „NEHÉZ KENYÉR” — ÁLLAMI KÖNYVKIADÓ.)

Kurkó Gyárfás nagy doogra vállalkozott. Megírta önéletrajzi regényének első részét, s ezzel a székelly szegény- és középparasztok életét az első világháború előtti és közvetlenül azután időkből. A könyv elolvasása után nyugodtan állíthatjuk, hogy nemcsak nagy vállalkozás, de szerencsés vállalkozás is volt. Az írás mesterségével megküzdő írónak, akinek a népi demokráciában nyílt lehetősége szépirodalmi alkotásra, az önéletrajzi regény azt jelenti, hogy az élmény és a mondandóval erőnyit sokaságát a maga közvetlen közeliségében mutatja be. Nem kell a regényszerkesztéssel nagyon sokat bajlódnia, mert a középpontban — láthatóan vagy láthatatlanul — az elbeszélő áll. Számára tehát, mint az Utunkban közölt nyilatkozatában is írta, ez a regény az írói mesterség kitanulását iskoláját is jelentette. S mert az élményeit hitelesen és művészi fokon tudja ábrázolni, ezért a vállalkozása irodalmunk értékes alkotása is egyben.

A regény az első világháború éveinek idejében kezdődik s ez az idő egybeesik Kurkó Gyárfás: eszmélni kezdő gyermekeivel. A regények pálinkás üvegekkel a kezükben vonulnak be katonának, hatalmas kisértel, amelyből nem hiányoznak a falu együgyűi sem. Kurkó Gyárfás, a pálinkaszag vegyül ebbe a levegőbe. Azután jön a menekülés és az állandó munka, a kemény küzdelem a kenyérért. A gyermek már egészen zengő korában elkezd dolgozni, s Kurkó regénye nyomán végig láthatjuk, hogy nő, teljeseedik a munka, s ezzel együtt hogyan fejlődik, hogyan bontakozik ki az ember eszméje is. A Nehéz kenyérben a munka az ember lényege. Amíg édesapja a fronton van, a bátyja, a tizenegynéhány éves András a családfelelőse. Szergej munkája adja meg azt a büszke legényes öntudatot a lányok és az egész falu előtt. Már komolyan számolnak a falu elhagyásával is, számoltatják, hogy kihez jár. A munka emberformáló szerepének ábrázolásában különbözik azonban Kurkó Gyárfás regénye minden eddigi utónevétől: székelly regényétől. Ebben áll a különbség és hatalmas értéke. Az eseményeket nem felülről szemlélve írja le néha a bohócokdús menő furfangosságig a mulatni vágyó polgári olvasókörökhöz. Kurkó Gyárfás nemcsak a székelly szegényparasztokról ír, hanem az ő szemükevel is nézi az eseményeket s

ezért ennek az olvasóközönségnek és öntudatos fejevertársának, az ipari munkásságnak szol a könyv.

Hasonlítsuk össze például Tamással. Tamási népies politikai nézeleinek kihatása volt művészetére is. Nemcsak ideológiailag nem tudjuk elfogadni munkáinak jórészét, hanem épp ezért, ha ma végigolvassuk, látjuk, hogy minden irnitudása ellenére az a bizonyos csavaros székelly észjárás is sok helyen mesterkelt, kiagyalt, természetellenes. Különösen az Abel-trilógia utolsó két könyvében érezhetjük ezt. A valóságól elrugaszkodott politikai állásfoglalás a valóságól elrugaszkodott alakokat s néha az érthetlenség erőltetett humor is eredményezte. Jónéhányszor eljött az öncélú tréfiáig. Abel az országban már szélhámoskodással keresi a kenyerét s hovatovább mind szürkül és mind érettelebbé válik.

Kurkónál egészen más a helyzet. A könyv egész levezetése, a figurákat, a környezetét, mind az áthat az élet a földhözkööttség, mindenfajta sárbaragadt naturalizmustól mentesen. Amiért az emberek lényegét a munka teszi azért még egyáltalán nem kövelekezik ebből kedélyviláguk eszükülése. A Kurkó-regény híven hozza a székelly kedélyvilágát is. De mindig körvonalazva látjuk a konkrét helyzetet, mindig értelemszerű és indokolt ez a kedélyvilág. Látjuk a munka közben fel-felcsillanó derűt, a havasi viharral küzdő kisfiút, látjuk a pappal vitakozó gyereket, de látunk olyasmit is, aminek Tamásnál nyoma sincs. A hírhedt székelly bicikázás-kat, mint az elnyomás és keserűség testvérharcban kibővítő formáját. S azt, ami mindezen túl a jövőbe mutató reménység: látjuk az öntudatos székelly szegényparasztokat, akik román társukkal. Dumitruval együtt keményen állnak szemben az akkori elnyomó hatalmakkal. Ugyancsak hozzájuk tartozik a szovjet forradalomban résztvevő hadifoglyai, aki hazatérve, az új világ megszületéséről hoz hírt.

Hurkó Gyárfás könyvének vannak is egyes székelly nem is s.övi el mindenütt egységes harmónikus egésze, mégis nagy örömmel kell üdvözölnünk. Figuráiban és művészi ábrázolásban valóban hiteles, sokoldalú, s mindig a lényegre látja meg.

PALL ÁRPAD

## 28 óvodában és 14 napközi otthonban

Jolyik Kolozs megyében a korszerű iskolaelőtti oktatás

A tanügyi reform nagy súlyt helyez az iskolaelőtti oktatás kérdésére. Régen az óvoda nem volt más, mint olyan hely, ahová a kis gyermeket azért adták be szülei, hogy ne látatlanokodjanak odahaza. Apró nevetéseket, játékokat, meséket hallottak és tanultak, azonban tervszerű nevelésről szó sem volt.

Ma értelemben vett napközi otthon a multban egyáltalán nem volt. A modern napközi otthonok kicsinyeit ma az óvodák gyerekseregével együtt tervszerűen s a leghaladóbb

szellemben nevelik, mert a szocializmus építő rendszer felismerte és tudja, hogy az iskolakötelek kor előtti évek döntő fontosságúak az ember életében. Ekkor alakul ki későbbi jelleme, ekkor a legjobban irányítható, nevelhető.

Kolozsváron jelenleg 18 óvoda és 14 napközi otthon működik. A megye területén pedig még 10 óvoda van. Minden egyes óvodában és napközi otthonban hivatásos tanítók foglalkoznak az apró gyermekekkel.

### Egyőnapos átképző tanjolyamon vettek részt

nemrég az óvonók. Nagy szükség volt erre. Az elmúlt évben is több óvodában előfordult még, hogy az ideológiailag kellőképpen nem képzett, egyébként jószándékú óvonó, tündér-boszorkány- és hasonló mesékkel traktálta a kicsiket, ahelyett, hogy a remek szovjet példákban tanulva, az élet és természet valóságából vett igaz meséket mondott volna nekik. Tapasztalat bizonyítja, hogy mennyire érdekli a gyerekeket a természet, főleg az állatvilág. Ezért szólnak a haladó szellemű mesék végeredményben a valóság-

ról, anélkül azonban, hogy a gyermek értelmi színvonalát túlhaladná, s úgy, hogy kielégítsék játékos képzetét.

### A HÁROMÉVES „KAPITALISTA”

az óvoda udvarán félrehúzóda állt és vajaskenyeret majszolt. A gyerekek hívták: „Gyere, építsük együtt a homokvárat”. A kisfiú elfordult, tovább evett. Mire az egyik kisgyerek így kiáltott fel:

— Látjátok, egyedül eszi a nagy vajaskenyeret, nem ad belőle senkinek és nem is akar segíteni várak építeni. Te, te kapitalista!

A tanfelügyelőség illetékesének véleménye az, hogy a gyermekeket az óvodában és napközi otthonokban jól és helyesen nevelik. A Tervben előirányzott óvoda-számot még nem érték el, az további feladat. Nagy baj a megfelelő termék és helyiségek hiánya. Ennek tulajdonítható, hogy kevesebb óvoda van, úgy Kolozsváron, mint a megyében, mint amennyire szükség lenne. Van olyan óvoda, ahol délelőtt a román, délután a magyar gyermekek tanulnak. A Téglás-utcában volt korszerű épület alakították át óvodának. Jövőre azonban megoldják a kérdést. Mert igen sok óvodáskorú gyermek éppen helysükre miatt nem részesülhet ma még iskolaelőtti oktatásban s nem vehet részt abban a boldog közösségi életben, mely már ebben a korban a munka és építés feladataira neveli a 3-8 éveseket.

(—)

## „A piros nyakkendő”

(„Uránia” mosi)

Vonatkupében ültünk, ott halottuk ezt a megjegyzést:

— Pionirok a Szovjetunióban? Olyanok, mint régen a cserkészek voltak.

Muvelt, fogságból visszatért tanártársunk mindjárt megjegyezte:

— Téved. A pionirok legfőbbjeleg hasonlóan a cserkészekhez. Itt is, ott is rövidnadrágos, lobogóhajú sihederfiúk szerepelnek. Sportolnak, szabad természetben vándorolnak. Arcukat barnára süt a nap. Ennyi a hasonlóság. Sokkal lényegbevágóbb azonban a különbség, amely a célkitűzésben, a pionirmozgalom és cserkésztagok szociális összetételében, a két mozgalom lényegében rejlik. A cserkészek nagyobbbrészt középosztályból vagy középső és nagypolgárságból származó gimnazisták. A mozgalom vezetői: katonatisztek, mérnök, tanárok. A cél: a felsőbb osztályok megerősítése, testi-lelki kiképzése. Az egykori budapesti eucharisztikus kongresszusra, melyen, mint bibornok, a mai pápa is résztvevett, rengeteg cserkész jött el. Maga Baden Powel tábornok, a cserkészet megalapítója, az angol világbirodalomnak egyik exponense volt. A cserkész mindig a reakciós polgári mozgalomnak a politikai katolicizmusnak, a polgári nacionalizmusnak az ifjúsági uszítója, kisérője. Az ifjú cserkészből, ha felnött, kemény, stramm gyár-gazda, hejésár mérnök, vagy megszűltököt reguláló katonatiszt lesz. Ez is a cserkészmozgalom célja és értelme. A pionirmozgalom ennek éppen az ellenkezője. Nagyobbbrészt munkás és parasztszármazású gyerekekből áll. Bölcsőjénél ott voltak a Szovjetunió legkiudóbb

vezetői legnagyobb pedagógusai. Kalinin, maga Sztálin is. A pionir felnő és komzomollá, majd párttaggá cseperedik. A tegnapielőtti pionir tegnap komzomollá, a tegnapelőtti pionir tegnap Sztalingrádot védte, ma pedig a negyedik Ötvenes Tervet építi fel három év alatt. A pionirmozgalom az iskolán kívüli nevelés legfontosabb eszköze. Az új embert részben ott kövelesz: a kirándulásokon, a pionir üléseken, a jaltárságok megcsinálásánál.

A kolozsvári „Uránia” moziban újra adják a pionirokról szóló, megragadóan szép filmet: a „Piros nyakkendő”. A mű mély és intim betekintést nyújt a pionirmozgalomba. Annak velejét adja. Többet tudunk meg, mintha vastag köteteket olvasnánk róla. A jelenetek sűrítettek. Egyik gyermek érdemtelenné válik a piros nyakkendőre. Kiszárják a pionir szervezetből. Pedig: értelmes, éleves, magas intelligenciájú gyermek. Kitünő sportoló. De makkas, külön utakon jár, önző. Kizárása is ezért következik be. Munkát, pionir feladatot bíznak rá. Nem akarja elvégezni. A kizárásnak csak később éri gyászos következményeit: a magányosság szomorúságát.

Könyves jelenetek után és miután részlogált: visszaveszik megint. A legmélyebb jelenet: a pionirok eskütétele s a megtévedt pionir visszavétele a többiek közé. A film megragadja a felnőtlet, gyereket, kezdés és gyakorolt pedagógust egyaránt. Kár, hogy az iskolák nem látogatják meg csoportosan. Mesés, jó, jellemrajza, jelenetei tiszták, akár a forrásvíz. Képei, tanulságai felejthetetlenek.

Sz. A.

# Felülvizsgálják az új bérrendszer gyakorlati alkalmazásakor elkövetett hibákat

## Rövidesen megjelenik az új szövetkezeti törvény

### Április 1-től bevezetik a szakszervezeti tagjárulékbélyegeket

Az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Bizottságának 1949 március 18-19-én megtartott plenáris ülésén hozott határozat nagyjelentőségű szakszervezeti mozgalmunk életében. A plenáris ülés megtárgyalta mindazokat a kérdéseket, amelyek a legutóbb megtartott plenáris ülés óta felvetődtek és levonta a tanácsokat a szakszervezetek eddigi tevékenységéből.

#### AZ ÚJ BÉRRENDSZER HELYES ALKALMAZÁSA

Az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Bizottsága a plenáris ülésén megállapította azt, hogy az új bérrendszer alapelveinek megmagyarázásában a szakszervezetek széles tevékenységét fejtették ki. Az alkalmazottak nagy többsége mindenütt örömmel és lelkesedéssel fogadta az új bérrendszert, melynek alapelveit megértették és elfogadták. Az új bérrendszer gyakorlati alkalmazása azonban egyes helyeken hibás volt.

Az OSZT Központi Bizottság plenáris ülésének határozata hangsúlyozza, hogy az új bérrendszer, amely az iparágakat a nemzetgazdaság szempontjából való fontosságuk szerint négy csoportba osztja, a csoport- és a munkavetetőket, valamint mestereket pedig nyolc bérosztályba sorolja, a gyakorlatban feltétlenül a munkások jövedelmének növekedését kell hoznia, a munkafolyamaiban végzett tevékenységük és a rájuk

háruló felelősség arányában. Az OSZT plenáris ülésének határozata megállapítja azt, hogy az új bérrendszer gyakorlati alkalmazásának elégtelenségei következtében, valamint néhány szakminisztérium hiányos rendelkezései miatt egyes helyeken az alkalmazottak jövedelme nem hogy emelkedett volna, hanem ellenkezőleg csökkent.

Az OSZT Központi Bizottsága ezért megbízta a Végrehajtóbizottságot, hogy a minisztériumokkal karöltve, vizsgálja meg az új bérrendszer gyakorlati alkalmazásakor elkövetett hibákat és felmerült elégtelenségeket ezeknek helyrehozatalára sürgősen intézkedjék. A Végrehajtóbizottság ezért hangsúlyozza, hogy szoros közreműködésre van szükség a minisztériumok, az Országos Szakszervezeti Tanács, az ipari központok és szakszervezeti szövetségek között, valamint a vállalatok igazgatóságai és a helyi szakszervezeti szervek között, a munkával és a bérrendszerrel kapcsolatos összes kérdésekben.

A szakszervezeteknek együtt kell működniük az állami vállalatok igazgatóságaival, a bér- és normafejlesztő irodák tevékenységének megszervezéséért, széles felvilágosító munkát kell végezniük az akkordmunka bevezetéséért és kiterjesztéséért különös tekintettel az egyéni akkordra, amely legjobban biztosítja az alkalmazott végzett munkájának mennyisége és minősége szerinti díjazását — hangsúlyozza az OSZT plenáris ülésének határozata.

5000 ipari tanuló — tanoncot — nyaraltat az Országos Szakszervezeti Tanács, 10.000 ipari tanuló pedig a közegészségügyi minisztérium küld üdülőhelyekre.

A szanatóriumokban, gyógyfürdőkön és üdülőhelyeken az egészségügyi minisztérium költségére 40.000 dolgozó kap orvosi ellátást.

A határozat hangsúlyozza, hogy a szakszervezetek és a vállalatok gondoskodjanak arról, hogy első sorban a Munka Érdemrendjével kitüntetett dolgozókat, az élmunkásokat, munkásfeltalálókat és ujtítottakat, a szakszervezeti munkában kiünt dolgozókat és azokat válasszák ki üdültetésre, akik nehéz munkakörülmények között dolgoznak, vagy akik betegségre hajlamosak. A dolgozók kiválasztásánál az üzemi orvosok véleményezése alapján kell eljárni.

#### A KULTUR- ÉS SPORT-ALAP FELHASZNÁLÁSA

A kultur- és sportalap az elmúlt esztendőben mintegy 680 millió lejt tett ki, ami lehetővé tette azt, hogy a szakszervezetek fokozzák a dolgozók kulturális nevelését és a sportot még jobban kiterjesszék a dolgozó tömegek körében.

Az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Bizottsága megállapítja, hogy egyes szakszervezetek nem érték meg teljesen ennek az alapnak a fontosságát és így ezirányú tevékenységük sem

#### Betejződött a RNK értelmiségeinek békekongresszusa

A fővárosban megtartott értelmiségi békekongresszus március 31-én, csütörtökön délelőtt megtartott záróülésén Rautu L. egyetemi tanár mondott beszédet. A szónok zárószavaiban megköszönte a külföldi képviselők részvételét a kongresszuson, akik a népi demokratikus országok, a kapitalista államok és gyarmatok dolgozó népeinek meleg szeretetét és harcos üdvözlését hozták a kongresszusra.

Rautu L. egyetemi tanár záróbeszédével a Román Népköztársaság értelmiségeinek békekongresszusa véget ért.

A kongresszus hatalmas lelkesedéssel, percekig tartó és szünni nem akaró éljenzés közepette egyhangulag elfogadta Sztálin generalisszimusznak küldendő üdvözlőtávirat szövegét, valamint a Párisban megtartandó béke világkongresszus szervező bizottságának megfogalmazott kiáltványt.

#### Rövidesen elkészül az új szövetkezeti törvény

A Román Rádió péntek esti híradásában közölte, hogy a minisztertanács április 1-én 11 órakor Groza Péter dr. miniszterelnök elnökele alatt összeült. A minisztertanács meghallgatta a Gheorghiu-Dej, a Román Munkáspárt főtitkára, első miniszterelnökhelyettes jelentését a betervezett új szövetkezeti törvénytervezetről. A betervezett törvénytervezetet a minisztertanács elfo-

gadta. Majd Bunaciu Avram igazságügyi miniszter beterveztette a minisztertanácsnak a román polgári törvénykönyv egyes szakaszainak módosításáról szóló törvénytervezetet. A módosító törvény a törvénytelen gyermek jogi helyzetével kapcsolatban hatályon kívül helyezi a román polgári törvénykönyv egyes elavult rendelkezéseit.

## Ujabb, számos ország demokratikus szervezete csatlakozott a Béke Világkongresszushoz

PARIS. (Rador.) A Béke Világkongresszus Előkészítő Bizottságához újabb táviratok érkeztek a világ különböző országaiból, melyekben demokratikus szervezetek és egyesületek bejelentették, hogy magukévá teszik a Béke Világ-

kongresszus eszméjét és delegátusokat küldenek a párisi értekezletre.

A kongresszus előkészítő bizottsága elhatározta, hogy április 23-án nagyarányú kiállítás rendez Párisban, majd április 24-én a

Páris közelében levő Buffalo sportpályán a külföldi delegáltak részvételével hatalmas gyűlést rendez. Április 25 Franciaország minden megyeszékhelyén népgyűléseket tartanak

### Brazília népe sohasem fog a Szovjetunió ellen harcolni

NEWYORK. (Rador.) — Presdes. a Brazíliai Kommunista Párt főtitkára a hawainai Hoy című lapnak sajtónyilatkozatot adott, melyben a legerélyesebben állást foglalt a háborus uszítókkal szemben.

mondotta — a dicsőséges Szovjetunió ellen. Amennyiben országaink áruló kormányai megkísérlik, hogy egy újabb háborúba belesodroddjanak, akkor fegyvereinket a felszabadító harc érdekében az imperializmus elleni harcra használjuk fel.

kat hangoztattak, tojással és radicsommal dobálták meg az angol külügyminiszter kocsját. ISMÉT TÖBB VÁROST SZÁDITOTT FEL A KINAI NÉHADSEREG

#### TOJÁSSAL DOBÁLTÁK MEG BEVINT NEWYORKBAN

NEWYORK. (Rador.) — A newyorki rádió jelentése szerint Bevin angol külügyminiszter ellen, amikor a newyorki kikötőben partra szállott, hevesen tüntettek a tüntetők „Ki Bevinnél Nincs szükségünk Bevinre!” — jelszava. el.

ÉSZAK-SHENSI. (Rador.) — kínai néphadsereg újabb sikereket ért el a Hupeh-tartományban felszabadította Leti-Zsán és Ying-Csean városokat.

A Jang-Cse mentén a néphadsereg felszabadította An-Laon városát, míg a Hankeu! arcvonalon Hankeutól 40 kilométerre számos megerősített helységet foglaltak

### A Komszomol kongresszusának tegnapi ülésén

## a csehszlovák, bolgár és francia ifjúsági szervezetek üdvözlötték a Komszomol kongresszusát

MOSZKVA (Rador.) — A leninista komszomolista ifjúság kongresszusának tegnapi ülésén folytatták a Központi Vezetőség és a Mandátumokat Felülvizsgáló Bizottság jelentésének vitáját

Nikitin szverdlóvszki delegátus rámutatott az uralj komszomolisták és ifjak dicsőséges eredményeire. A múlt évben Szverdlóvszk környékének több tízezer ifjumunkása idő előtt teljesítette az évi tervet.

Zdenek Geisler a Csehszlovák Ifjúsági Szövetség elnöke a csehszlovák ifjúság üdvözlését tolmácsolta, majd elítelte Sztálint, a dolgozók nagy vezetőjét.

Zsivkov a Bolgár Ifjúsági Szövetség elnöke beszélt, aki a bolgár ifjúság harcos üdvözlését tolmácsolta, beszédét Sztálin éltetésével fejezte be.

Ezután zenekar kíséretében ifju pionirok vonultak be a terembe, melynek hallgatósága viharos tapsal üdvözölte a pionirokat. Svetlana Zsúcova a pionirok nevében beszélt. Ismerletet a szovjet gyermekek boidog életét és hátaltelt hangon emlékezett meg Sztálinról, a Pártól és a Komszomolról, a pionirok atyai gondoskodásáért.

Kuznecova, moszkvai kitüntetett sztahanovista beszéde után Leo Figure a Francia Köztársasági Ifjúsági Szövetség főtitkára a francia ifjúság nevében üdvözölte a kongresszust. Hangsúlyozta, hogy a francia ifjúság a szovjet ifjúság hősi harcait követi és kemény folytat az imperialisták, a háborus uszítók és a kizsákmányolás ellen.

A kongresszus elnöke bejelentette, hogy nemcsak a Szovjetunióból, hanem külföldről is állandóan érkeznek üdvözlő táviratok a kongresszushoz. Így távirat érkezett az albán ifjúság szervezetétől, az algéri demokratá ifjúságtól, a belga ifjúsági szövetségtől, az argentin kommunista ifjúsági szövetségtől, a magyar ifjúsági szövetségtől stb.

#### A kollektív szerződések kidolgozása és megkötése

Az OSZT Központi Bizottsága plenáris ülésének határozata megállapítja, hogy az új kollektív szerződésekkel kapcsolatban végzett felvilágosító munka kielégítő eredményeket adott. A kollektív szerződések tartalma felkellette az alkalmazottak tömegeinek érdeklődését, akik ennek megvitatásában és megkötésében tömegesen résztvettek.

A plenáris ülés megállapította azt is, hogy egyes helyeken a kollektív szerződést nem alkalmazták az illető vállalat sajátos

helyzetéhez. A szakszervezetek nem minden esetben tulajdonítottak kellő fontosságot a kollektív szerződések megkötésének. Ennek aztán az lett a következménye, hogy a kollektív szerződéseket felületesen szövegezték meg és egyes szakszervezetek a kollektív szerződések megkötésének alkalmazását nem használták fel arra, hogy a tömegeket konkrét kötelezettségvállalásokra mozgósítsák az illető vállalat termelési tervének teljesítése érdekében.

#### A szocialista munkaversenyek és a takarékosági harc

Az Országos Szakszervezeti Tanács plenáris ülésének határozata megállapítja, hogy a szocialista munkaversenyek megszervezésénél még komoly hiányosságok mutatkoznak. Sokszor hiányzik a kellő műszaki előkészítés, néha nem dolgozzák fel eléggé a versenyeket a munkástömegekkel, máskor pedig nem veszik figyelembe a vállalat sajátos viszonyait. Az ilyen versenyek azután gyakran formaiak, hiányzanak belőlük a gyakorlati kötelezettségvállalások és így nem is hozhatnak megfelelő eredményt.

A szakszervezetekre hárul az a feladat — mondja a határozat —, hogy a szocialista munkaversenyeknek minél kedvezőbb feltételeket teremtsenek, ezekbe minél több munkást és technikust vonjanak be a vállalat dolgozóit közzül és készítsék elő az illető iparág vállalatai közötti szocialista munkaversenyeket.

A határozat megemlíti azt is, hogy különös figyelmet kell fordítani az állami gazdaságok és az állami traktorállomások szocialista munkaversenyének megszervezésére

#### BEVEZETIK A SZAKSZERVEZETI TAGJÁRULÉK-BÉLYEGEKET

Az OSZT plenáris ülésének határozata kimondja, hogy a bürokratizmus elkerülésére és a jobb ellenőrzés miatt, április 1-től kez-

#### dődőleg bevezetik a tagjárulékbélyegeket.

A tagdíjakból származó jövedelmeket a következőképpen osztják meg: 55 százalékot kapnak a szakszervezetek, 25 százalékot a szakszervezeti szövetségek, 20 százalékot az Országos Szakszervezeti Tanács. A szakszervezetek tehát 25 százalékkal nagyobb részesedést kapnak, mint a multban, ami munkájukat jelentősen megkönnyíti.

Az alapok helyes felhasználására a szakszervezeteknek azonnal költségvetést kell készíteniük, javaik felértékelését és leltározását pedig a legsürgősebben be kell fejezniük.

#### A PIHENŐSZABADSÁG MEGSZERVEZÉSE

Ebben az évben 172.500 dolgozót küldenek fürdő- és üdülőhelyekre, tehát 83 százalékkal több dolgozót, mint tavaly. Az Országos Szakszervezeti Tanács üdülőházaiban 85.000, minden csoportba tartozó dolgozót küldenek, akik közzül 10.000 teljes ingyenességet élvez, 10.000 a szállítási és eltartási költségek 20 százalékát, 65.000 pedig a költségek 50 százalékát téríti meg.

Nyári üdülőtelepekre 32.500 gyermeket küldenek teljesen ingyenesen, akik közzül 12.500 gyermekről az Állami Társadalombiztosító, 20.000 gyermekről pedig a közegészségügyi minisztérium gondoskodik.

A mesterek csak mosolyogjanak! Ez miniket nem érdekli! A cipészszövetkezet azért — ha vénszönyű potyog is — megfogjuk csinálni. Nemcsak a mi érdekünk, de a kormány is így akarja! Sok, több, rengeteg bakancsra van szükség! Így beszéltek a bánffy hunyadi cipésmunkások a megkezdett az előkészítő munkálataikat. Gyűlést, gyűlést után rendeztek. Két emberük bement Kolozsvárra az INCOOP-hoz. Elkérték az alapszabályokat. Meatanulták mit kell tenni és hogyan?

Szövetkezetet szeretnétek, mi? De ahhoz nincs pénztek! Mivel akarjátok elkezdeni? Csak nem az INCOOP bócs ígértével? — mosolyogtak a mesterek és gunyos szavakkal teli volt az egész város. A cipésmunkások azonban nem tágtottak. Összeadták a fejenként kétezeröt száz lej biztosított pénzt. A szövetkezet megalakult. Negyvenkét emberrel kezdték. Legnehezebbek az első napok voltak. A szüret, az egykori mesterek éppennygy, mint a segédük meg szokták, hogy mindent

egy maguk végezzenek. Most azonban szerényebben kellett előrehaladni. Egyik a bélest csinálta, másik a sarkot, harmadik csupa talpot. Sőt: a folyamatot még jobban részre osztották. Második héten úgy belefertek a futószallag rendszerbe, mintha öröké ezt csinálták volna. Hő végén készen voltak a tervezett négy száz pár cipővel. A még munkanélküli cipészek benéztek az ablakokon. Vidám életet láttak. Volt pénz, anyag és munka. Április elséjére a tagok száma az eredeti negyvenkettőtől hetvenhá-

romra szaporodott. Bánffyhunyard főterén javítóműhelyt létesítettek. Szabó Ferenc szabász az előirt 45 pár helyett naponta már kilencven párt szab ki... A hangulat kitűnő a hunyadi Munkás Szövetkezetben. A tagok fűtőrézve, nyitott ablak mellett dolgoznak. A nagy esemény főpezdítette egész Bánffyhunyardot. Jelenleg az asztalosok gyűlésezték. Ők is szövetkezetből tárgyalnak. Most indulnak el azon az uton, amelyen a cipészek késő hónap óta járnak.

## BURMA

Az utóbbi időben a távolkeleti népek egyre hatalmasabb ará nyokban kibontakozó imperialistaellenes szabadságharcával kapcsolatban sokat hallottunk Burmáról, vagy másnéven Birmánról.

Burma Brit-India egykori legnagyobb tartománya volt, melyet a második világháború után a brit gyarmatosító politika „függetlenített”. Burma Pákisztán, Kína, Sziám és a Bengáli-öböl között terül el. Területe 674 ezer 954 négyzetkilométer, a lakóinak száma megközelíti a 20 milliót. Klímája nedves és meleg. Trópusi őserdeiben sok az értékes fa, főterményei: buza, gyapot, indigó, cukornád, rizs, dohány. A lakosság, mely hihetetlen nyomorban él és a legkevésbé fejlett gyarmati kizsákmányolásnak van kitéve, a tibetiekkel rokon burmai. Állattenyésztése, földművelése jelentős, ipara azonban még fejletlen. Bányakincseit nem sikerült a nyugati nagytőkeeknek kellőképpen kiaknázni. Kutatóexpedíciók egyöntetű véleménye szerint a Burma hatalmas nagymennyiségű szenet, vasat, ónt, kőolajat és rezet tartalmaz.

A kínai felszabadító néphadsereg hatalmas győzelme nyomán fellendült a többi elnyomott Kelet- és Dél-Ázsia-i nép forradalmi felszabadító harca is. Az imperialisták távolkeleti legnagyobb támaszpontjuknak Csang Kaj-Sek Kinájának összeomlása után Koreától Indonéziáig, hol hadműveletekkel, hol pedig új szövetségesek, új támaszpontok megszerzésével sítét és szövét nyes diplomáciai manőverekkel igyekeztek ingadozó uralmukat megszilárdítani.

Amikor „felfésze az angol király szocialistái” — Bevin és gyarmatosító társai látták, hogy a Távolkeleten fellángolt szabadságharc Sziám és Burma felé közeledik, „szocialista” pártokat hoztak létre és olcsó demagog szólamokkal és ígéretekkel igyekeztek a brit imperializmus igazába ismét befogni a végsőkig kizsákmányolt délkelet-ázsiai népeket. A brit imperialisták így ültették Burma élére Thakin Nu „szocialista miniszterelnököt”.

A burmai nép azonban csakhamar átlátott a brit imperialis-

ták cselszövésein és a Kommunista Párt irányításával megalakította a Burmai Nemzeti Felszabadító Hadsereget és megindította döntő támadásait a Rangoon-i hábkormány ellen.

London azonban nem tartotta teljesen megbízhatónak Thakin Nu-t és ekkor a brit imperialisták újabb — Indiában már többször kipróbált — taktikához folyamodtak, hogy a „szocialista” burmai miniszterelnököt biztonságban magukhoz láncolják. Fellátozták a délkeletburmai karentörzs feudális vezetőit, akik elszakadási követelésekkel állottak elő és angol anyagi és fegyveres támogatással háborút kezdtek a központi kormány ellen, melyet éppen Bevinék ültettek nyeregbe. A brit munkáspárti kormány erre „kölcsonos segélynyújtási szerződést” kötött Thakin Nu-val és a hatalmas burmai karentörzs katonai misszió vette a kezébe. Leszerelték a karentörzs követeléseit elősegítették a törzs és a Thakin Nu-kormány közötti meg egyezést, amely természetesen a feudális törzsek előnyét szolgálta és megkezdte a harcot a Nemzeti Felszabadító Hadsereg ellen. Az angolok és a hábkormány csapatai bár kezdetben értek el némi sikereket, mégis kénytelenek voltak fokról fokra hátrálni. A Nemzeti Felszabadító Hadsereg egyik győzelmét a másik után aratva, nyomult előre dél felé és nemrégben az ország közepén fekvő Mandalajelt elfoglalva, nyomult előre és felszabadította a főváros — Rangoon közelében fekvő Basszeint kikötővárost.

A brit imperializmus minden mesterkedése és cselszövése ellenére a Nemzeti Felszabadító Hadsereg Rangoon és környéke, valamint a Pakisztánnal határos keskeny sáv kivételével az egész országot felszabadította az imperialisták és a velük szövetkezett ugynevezett „szocialista” kormány elnyomó uralma alól.

A burmai eset is azt igazolja, hogy a brit imperializmusnak az a kísérlete, hogy „szocialista” hábkormányokkal Délkelet-Ázsiában uralmát megerősítse kudarcba fulladt, mert elsőprik a kommunista pártok vezetése alatt öntudatra ébredő népi tömegek.

## APAHIDÁN

# JUNIUSRA KIÉPÜL Kolozsvár önműködő villamos rendező-pályaudvara

KOLOZSVÁR. — A legtapasztaltabb, legegyszerűbb utazók is éreznek némi izgalmat, mikor fel lépnek a vonat lépcsőire. Egyesek boldog, mások szorongó izgalmal várják az indulás pillanatát, hogy a vasparipa elinduljon és messze tájak felé repítse.

A pályaudvarról kifutó, s a váltókon áthaladó szerelvény kerekének csattogása mindegyikünk fülében visszhangzik. Ilyenkor már csak a közeli vagy távoli cél lebeg szemünk előtt. Nem gondolunk arra, hogy kinek és minek köszönhetjük életbiztonságunkat. Nem jut eszünkbe, hogy a tökéletes vasúti berendezések látszólagos útvesztőiben, elegendő a fáradt agy egyetlen pillanatnyi ki-

hagyása, egy téves mozdulat, más emeltyű mozgásba hozása és százak élete forog máris veszélyben. Természetesnek találjuk, hogy vigyáznak az életünkre. És ez természetes is. De, hogy ez természetessé váljék, ahhoz a legkorszerűbb berendezésre, a legökéletesebben felkészült szakemberekre és a legpontosabb munkára van szükség.

A Román Államvasutak kolozsvári Telefon és Távirdeintézőségében futnak össze ennek a bonyolult hálózatnak a szálai. Itt dolgozzák ki a legapróbb részletekig, a szövevényes felépítésű vasúti biztonsági berendezések rendszerét.

ter hosszú szigetelt, egyenárammal töltött sínrészeket fektetnek le. Az áthaladó szerelvény kerekai és tengelye zárja az áramkört s összeköttetést teremt a váltótorny kapcsolótáblájával. Míg az utolsó kocsi át nem halad a szigetelt sínrészekon, az átváltás lehetetlen.

A kolozsvári Tartományi Igazgatóság Telefon és Távirdeintézősége versenyben áll az ország összes többi tartományával. A múlt év tavaszán bizony nagyon lemaradt, az utolsó helyen kullogott. A vezetőség teljes átszervezése után ugrásszerű javulás volt tapasztalható. Az ősz folyamán 4 hónap alatt 4 állomást — Gorbó, Sárvasár, Malomszég és Királyhágó — adták át a forgalomnak. Az évvégi osztályozás már az első helyre sorolta a kolozsvári Igazgatóságot.

Milyen munkálatok vannak folyamatban? Vétjük fel a kérdést.

Jelenleg az apahidai rendezőpályaudvar építésén, illetve berendezésén dolgozunk. Erdély legnagyobb elektromechanikai készítlékét szereljük itt fel és a legkorszerűbb rendezőpályaudvara lesz országárszünknek. Június hó folyamán át is adjuk a forgalomnak. Ezenkívül Kissebes, Kenderes és Kolozs-alagut állomásait szereljük fel és rendezzük be az év folyamán.

Amint a fentiekben láthatjuk, az Államvasutak a Szovjetunió közlekedési rendszerét vette mintaképnek és ez biztosítja, hogy hálózat rendszerünk biztonsága felveszi majd a versenyt Európa bármely más országával.

### A legkorszerűbb vívmányokat alkalmazzák

Az államvasutak elsőrendű feladata — lezdi tájékoztatóját Homoróczy Ödön, műszaki ellenőr —, hogy az utazóközönség biztonságát szolgálja. Ezt a biztonságot, elsősorban a vonatoknak az állomásról való ki- és behaladását irányító berendezések szolgálják. Hatalmas összegeket fordít az Államvasutak Igazgatósága arra a célra, hogy ezek a berendezések a legkorszerűbb vívmányok legyenek és forgalomba is kerüljenek.

Mindnyájunk előtt közismert, hogy a legfejlettebb vasúti közlekedési hálózatok, rendszere és berendezése a hatalmas Szovjetunióhoz tartoznak. A Román Államvasutak szakemberei tanulmányozták a Szovjetunió berendezéseit, s a szerzett tapasztalatok felhasználásával igyekeznek a mi közlekedési berendezéseinket is korszerűvé és tökéletessé átalakítani. Ezeknek figyelembevételével épült a Bukarest—Chitila pályaudvar berendezése, mely Népköztársaságunk legtükéletesebben berendezett pályaudvara. Az itt alkalmaz-

zott elektrodinamikus berendezéseknek köszönhető, hogy a váltók állítása, kis motorosdinamók segítségével, központilag, gombnyomásra történik és így teljesen ki van zárva, hogy lefoglalt vágányra más szerelvény is befuthasson.

Az összes pályaudvarokat felszerelik hasonló berendezésekkel? — Csak a magasfeszültségű vezetőkkel rendelkező helyiségek állomásait tudjuk felszerelni — folytatja a műszaki ellenőr. — Ahol nincs magasfeszültség, ott más rendszerű berendezéseket használunk. Természetesen, ez nem a biztonság rovására történik.

NINCS TÖBBE ÁTVÁLTÁS

A továbbiakban megtudjuk, hogy az állomások pontos bemérése után, bonyolult terv alapján készülnek el a berendezések. A váltótornyokat földalatti kábelvezeték köti össze az állomásépülettel. A csatornázás az időjárás viszontagságaitól és avatatlan kezeketől védi meg a vezetékét. Igen érdekes módon küszöbölték ki az alaváltás lehetőségét. 18—20 mé-

### Az anyag megtakarítás a tervelőirányzatok teljesítésének új eszköze



# A „Vörös Szormovo” üzem a megtakarított anyagokból 3 hajót és 5 mozdonyt épít

## Normaemelést kértek a nagyváradai „Infrațirea” vasárugyár dolgozói

NAGYVÁRAD. (Tudósítónktól.) — Az „Infrațirea” vasárugyárat teljesen elhanyagolt állapotban találta az államosítás. A vakolat omladozott, az udvaron szemétdombok emelkedtek, tető nélküli épületek meredeztek az égnék. Ilyen mostoha körülmények között fogott hozzá Dávid Ferenc munkásigazgató, a Román Munkáspárt helyi szervezetének támogatásával, a gyár üzembehelyezéséhez.

Ma már közel ezer dolgozót foglalkoztat az üzem. Az építés és észszerűsítés munkája tovább folyik.

Az öntöde elkezdte a dugattyús léghalápcs kellekelnek gyártását. A régi, 5 óra hosszú tartó öntési időt 3 órára csökkentették.

Az öntvénytisztításban, az eddigi talicskázás helyett, simpáron gördülnek a tisztításra váró alkatrészek, s ezeket vasvályon keresztül csuszátják az üzembe. Ezzel az egyszerű, de elmés ujtással, sok időt és munkacélt takarítanak meg.

Eddigi kézi hajtogatással dolgoztunk — mondja Léndri Lajos, a kovácsműhely élmunkása. — Sok időt vett ez igénybe. Kis gépet szerkesztettem erre a célra. Most az a helyzet, hogy az eddig 15 percig tartó munkát 3 perc alatt végezzük el.

A szocialista munkakavarnyok lendületében Mertz Zsirnmond, Nagy József és Varga János csoportja, továbbá Tarziu Simon, Hacker Gyuláné, Krizbai János, Szies Gyuláné, Budes Zoltáné, Trebenecz János, Izrael Mihály, Nemes András 5—33 százalékos normaemelést kértek.

„Márclius 6” tisztelőit Vlád Emil és Varga János 89,4, Dobai Tivadar 80 százalékkal haladta túl a normát.

A gyár politikai, kulturális és szervezeti élete lüktető, eleven. Pompás énekkara és zenekara van az üzemnek. Egyetlen hiba, ami az étkezőnél is fennáll, a helyiséghány.

A munkacévet és az építés ledületét látva, biztosra vesszük, hogy legközelebbi látogatásunkkor már tágas és világos helyiségekben ünek asztal mellé a dolgozók.

A Szovjetunióban hatalmas érdekéldést váltott ki a „Vörös Szormovo” üzem kollektívájának hazafias kezdeményezése. Az üzem dolgozói kötelezettséget vállaltak, hogy a fém, üzemanyag és villamosáram felhasználása terén elért megtakarításokból három hajót és öt mozdonyt építenek.

Köztudomású, hogy a hajóépítéshez hatalmas mennyiségű acél kell. Eppen ezért nagyjelentőségű a gyár kollektívájának a kötelezettsége, melyben ígéretet tettek Szállának, hogy a tervelőirányzatokon felül elért acél megtakarításból három Diesel-motoros hajót építenek.

A fém felhasználásának csökkentése érdekében a fémlemezek szabására külön osztályt létesítettek. Eddig ezek a fémlemezek közvetlenül a gépépítő üzembe kerültek, ahol egyszerű rendkívül sok időt vesz tettek el a fém felvágásával, másrészt pedig túl sok volt a hulladék.

A fémhasználat fokozottabb takarékoságának biztosítására minden művezetőnek külön regisztert adtak, amelyben a művezető feljegyzi az elhasznált fém mennyiségét. Ebben a regiszterben tartja nyilván az átvett fém mennyiségét, minőségét, annak felhasználását és azt, hogy az elhasznált fém mennyiségét. Ebben a regiszterben tartja nyilván az átvett fém mennyiségét, minőségét, annak felhasználását és azt, hogy az elhasznált fém mennyiségét.

Az anyagmegtakarításért folyó harcot az idő megtakarítás és a termelési fázisok csökkentésének harcával párhuzamosan végzik. A kézzel való hegesztést mindenütt gépi erővel helyettesítették.

A Diesel-motorral ellátott három hajó építésén kívül a kollektíva kötelezte magát, hogy a tervelőirásokon felül 5 vasúti mozdonyt is épít. Ennek a hatalmas üzemnek az életét teljesen áthatja a takarékoságért folyó harc szelleme. Ezer meg ezer szem vigyáz arra, hogy a petroleum és a benzint ne pazarolják, ben a tekintetben érdekes újítást a gázlámpák ne éjjenek hiába és ne vezettek be: az osztály műszaki pocsékolják a hegesztő elektrodóvetel a fém felvágásáról kimutatkat. A „Vörös Szormovo” üzem tást készítették, amely kimutatja a munkási példát mutattak, hogyan fém felhasználásának kulcsszámát, lehet széleskörű takarékosággal és A kulcsszám kimutatja, hogy az egyszerű újításokkal a terv előírásacél 04 százalékat felhasználják és kon felül hajókat és mozdonyokat csak 6 százalék marad meg hulladék gyártani. gyanánt újraolvasztási célokra.

# Torockón sem lehet elkendőzni... AZ OSZTÁLYHARCOT!



**TOROCKÓ** (Kiküldött munkatársunk.) — Harman ülünk a torockói iskola udvarán, a helyi MNSz szervezőfelelősével és az igazgató-tanítóval. Nézzük az apró házak kéményeiből a tiszta tavaszi ég felé emelkedő „füstököt”, amelyek egyszermind a falu nagyságának statisztikai adatai is. Miről beszélhetnénk, ha nem a falu életéről. A gondokról és reményekről a nehézségekről és a megvalósításokról.

— Osztályharc? — felel a kérdésre kérdésre: mélyen elgondolkozva Móricz István szervezőfelelős és nem siet a válaszal.

— Ilyesm nem igen van náunk — kezdi magyarázni az ügyet Vernes József igazgató. — Szegény a torockói határ, még a legmódosabb gazda is maga dolgozza meg birtokát. Sok nálunk az ács és a kőműves, azok nyáron mind távol vannak. Az asszonyokra marad a föld gondja.

A feleletben benne érezzük a falusi értelmiség ingadozását. A puhaságot. Ott, ahol annak semmi helye nincsen. Összehúzott szemekkel nézzük a falu fölé emelkedő Székelykő irgalmas kopár sziklát és a szürke kövek között mecsillanó smaragd zöld vetések tábláját. A nap sugarai finoman reszkettetik a levegőt. Valaki két bivalyal már az ugart törli a hegyoldalon.

Az osztályharc kérdése felelet nélkül, inkább megtagadva, mint elismerve, még ott lebeg közöttünk, de Vernes igazgató már a megvalósításokat magyarázza: szépen dolgozik a kulturothton, erősen szervekedik a RDNSz, két ciklusos iskola van és internátus, ahol a szegényparasztok gyermekei tanulnak.

## KÖFEJTŐ MUNKÁSOK VÁMSZEDŐJE

Előkerül közben Pap Gyula, a Román Munkáspárt titkára és a falu néhány szegény dolgozója. Mellénk csatlakoznak. Ismerkedünk.

— Kik vannak a presbitériumban? — vetjük fel a kérdést. Szegényekből áll, vagy a módosabbakból?

## Hadrév és Mezőszakáll nem hagyja magát

**TORDAMEGYE.** — (Kiküldött munkatársunktól. A megye területén levő falvakban egyre erőteljesebb a kulturélet. Egymásután alakultak meg a falusi kulturothtonok és mint ezt Hadrév példája is bizonyítja, a falvak dolgozói úgy munkával, mint anyagi áldozattal is azon igyekeznek, hogy tovább fejlesszék a kulturamunkát.

A hadréviek egy négyholdas kertet, közös munkával — tenyeres és kocsinapszámmal — cukorrépával ültetnek be, hogy ennek a földnek jövedelméből fejlesszék tovább a kulturothont. Az asszonyok közmunkával szőtték meg a kulturális színpadnak függönyét és a kulturamunka területén a község minden dolgozója tevékenyen részt vesz. Ez a lendületes munka a falu két fiatal tanítójának, Azzalós Zoltánnak és Bucur Victorinak köszönhető. Együtt dolgozik a falu kulturális színvonalának emeléséért a román és a

— Hát már ugyan, hogyan lennének ott a szegények? Mi akarjuk, de nehezen megy.

Nézzük a sebtébe összeállított névsort. Huszonnégy közül tizenegyet határozottan nem a szegények közül való.

— Király Ferus? — vetünk fel egy nevet a sok közül.

— Bányatulajdonos, módos gazda, aki mindig be akarta csapni köfejtő munkásait. Minden egyes alkalommal néhány vagon kiter

### Miért gyenge a Földmunkásszakszervezet?

Szó szóba fonódik és egymás után bukkannak elő a falu életének jellegzetes vésztörői. A köfejtő munkások bérét megrövidítő bányatulajdonosok, a munkások kukoricáját elfeketező spekulánsok, az igazsorsos fuvarosok, a falusi bankigazgatók és cséplőgépesek, akik mind Torockó dolgozó népének verejtékéből éltek és hiztak. Azok, akik három-négy év alatt házat, birtokot szereztek maguknak és velük szemben azok, akik egész életük munkáján nem tudtak semmit szerezni maguknak a nyomorúságukon kívül.

— Gyengén működik a Földmunkásszakszervezet — mondja valaki és rögtön meg is tudjuk az okát: Veres Ferenc nyugdíjas vasutas, a szakszervezet elnöke többre becüli a poharazgatás örömeit, mint a szegényparaszt-ság érdekeit. Az ilyen előnkkel dolgozó szervezet soha nem fogja leleplezni a szegénységet kizsároló kulák mesterkedéseket. Józanéletű munkásember kell a szakszervezet élére, s akkor majd nem lehet letagadni a köfejtők bérét.

Igy döbbenek rá az emberek, hogy az osztályharc, amiről azt mondták, hogy Torockón nincsen, bizony még a kulturéletre is rányomta bélyegét.

### MÉG A FALU KULTURELÉTELÉBEN IS!

Vagy mi az, ha nem az osztályharc finom megnyilvánulása, hogy Torockón a kulturéletet három részre szaggatta a kulák ravaszág?

Amíg a kulturothtonban Roska Ferenc kulturigazgató és Fazekas Rózi tanítónő a lelkes ifjúsággal énekpróbát tart, utána a színjátékosok — Farkas András, Fülöp Sándor, Hercze Ilona, Kriza Judit, Király Anna és István Zsóka — Erzi és Vernes Sára — nagy igyekezettel tanulják a Művelődési Utmutató műsorát, addig az iskolában is folyik egy próba.

TÓTH KÁLMÁN

## Önkéntes munkára áldozzák a vasárnapot a szentmargitai ifjak

**BCU Cluj / Central University Library Cluj**

**SZENTMARGITA.** (Levelezőnk írja.) — Az elmúlt vasárnap már korán reggel élénk zaj verte fel az utcát. Ásóval, kapával, lapátal ifjak és lányok gyülekeztek a kulturothton előtt. Néhány percig ott zsi bongtak, várták a beosztást, majd vidám nótaszóval elindultak különböző irányban. Önkéntes munkára mentek.

Az első csoport az állami gazdaság felé tart. Itt végeznek önkéntes munkát. Buhuruz Constantin örömmel üdvölgözi, hogy az ifjak önkéntesen igyekeznek résztvenni az ország gazdasági meg erősítésében az Állami Terv megvalósításában.

A nap folyamán a következő munkát végezték: kitakarítottak egy hektár legelőt, 150 méter árkot ástak az állami gazdaságnál, amellyel egy hektár földről lecsapolták a vizet Ezenkívül 20 darab gyümölcsfacsemete részére gödröt

ástak. A leányok ez idő alatt a 2-ig dolgozva. Délután folyamán kulturothton takarították ki. Jölsikerült műsoros előadást re vetett részt, reggel 7-től délután

DARÓCZI MÁRTON.

### MEZŐGAZD-SÁGI TANÁCSADÓ

## A zöldséges kert beosztása

Itt a tavasz, eljött az ideje, hogy konyhakertünk beosztásáról gondolkozzunk. Az Állami Terv ugyanis számot tart minden kis területre, legyen az a házunk körül elterülő néhány ágyásnyi hely is. Mindnyájunk kötelessége, hogy bármilyen kis területtel is rendelkezünk, azt úgy osszuk be, hogy azon a lehető legnagyobb termést érjük el.

Konyhakertünkben a nagy termés elérésére gondoskodjunk megfelelő trágyáról, öntöző vízzel, de ne hanyagoljuk el kertünk célszerű beosztását sem, mert enélkül bármennyit is fáradozunk, nagy termést nem érhetünk el.

A régi rász szokás szerint a konyhakertben minden növényt évről-évre egy és ugyanazon helyen termesztünk. Arról megfelekednek, hogy a talajban visszamarad a növények betegsége, ami az idén megfertőzheti a fiatal palántákat. Azt sem vesszük számításba, hogy a különböző növények a talaj táperezét más és másféleképpen veszik igénybe, és hogy minden növénynek más a trágyaigénye.

Konyhakertünk célszerű beosztására legmegfelelőbb a négyes vetésforgó. Kertünket négy táblára osztjuk.

A négy tábla közül csak az első trágyázzuk meg, de ezt alaposan. Annyi trágyát használunk rá, hogy jó tenyérnyire fedje a földet. Kitérés után azonnal aláássuk és elgerezelyezzük a földet. A többi táblákat nem trágyázzuk meg, hanem minél korábban felássuk. Természetesen még jobb lenne, ha

már ősszel felástuk volna a kertet, mert így a téli csapadék még jobban beszívároghatott volna, de a mulasztásunkat jól pótolhatjuk a korai ásással.

Mit teszünk a négy táblába? Az első táblába a trágyaigényes növények első csoportja kerül. Ide ültetjük az összes káposztaféleket (a korai, kései káposztát, a karfiolt, karalábét és bimbós kelt), a paradicsomot, a tojásgyümölcsöt (kékpáradicsmot vagy vinitát), a paprikát és a cellert. Természetesen ezeket köztesen is termelhetjük. Amíg a paradicsom termőre fordul, korai karfiolt ültethetünk közébe és így tovább.

A második táblába a gyökér- és hagymaféléket teszünk, tehát a murkot, petrezselymet, paszternákat, a céklát, a vörös- és fokhagymát, ide kerülnek az összes salátafélék, retekféle és a spenót is. A leveles növényeket azért nem vetjük a trágyás földbe, mert levelük könnyen trágyaizet kaphat. Ebben a táblában is széles tere nyílik a különböző növények köztes termelésének. A salátát, spenótot, retek többször is vetethetjük stb.

A harmadik táblába a trágyaigényes növények második csoportja kerül. Mivel ezt a táblát nem trágyázzuk meg, vetéskor kis fészkeket csinálunk és ezeket a fészkeket trágyázzuk meg jó érett portrágyával. A harmadik táblába tehát olyan növényt teszünk, amelyek fészekművelést kívánnak, ilyenek az összes kóbabok: az ugorika, guggonyú vagy kuszó tök, a dinnye, a díb- léc, ide kerül a csemegekukorica

## Hírül adjuk Uzdiszentpétért...

**UZDISZENTPÉTER** (Levelezőnk írja) — Mint a Magyar Népi Szövetség sajtólevelezője hírül akarom adni, hogy mit végeztünk Uzdiszentpéter köz- ségben. Először is a tavaszi munkálatok előkészítéséről szó- lok. Miután megkaptuk a vetési tervet, kijelöltük az utcajelenlő- sőket, akik házról-házra járva, felkerestek minden földműves- t, felkértük minden szerszámot és vetőmagot és megnézték azt is, hogy kinél mi nincs rend- ben. Ezután indítottuk meg a munkát, s március elsejére mind- den előkészítést befejeztünk.

Az önkéntes munka során március 18-án a község dolgozó földművesei az állami gazda- ságban segédkeztek. Különösen a gyümölcsfák megtakarításá- ban és hét melegágy elkészíté- sében, valamint a gazdasági ud- var megtakarításában. Öröm- mel végeztük a munkát és éne- kelve jöttünk haza.

Egy rongált fogadót önkéntes munkával rendeztünk a kulturothton céljára. A román és magyar dolgozók együtt dol- goztak, két falat kidöntöttek és az egész épületet lekhatárvá tet- ték. Ezután itt tartjuk meg az előadásokat.

Az ifjúság, ugyancsak a kul- turothton céljára, önkéntes gyűjtőt. Beszolgáltattak össze- sen három március vasat, amiből egyedül Trombitás János ifju 150 kilót gyűjtött össze. Szép munkát végeztek Zsiga István és Petre Valer ifjak is. A legelő tisztításban 25 ifju vett részt a tövistől való megtisztításban és 26-an önkéntes munkával megborondták.

A gazdasági szerszámok meg- javításánál Szöllősi Márton ko- vácsmester két triórt és két ve- tőgépet javított ki önkéntes munkával. Segédkezett a szö- vetkezett részére érkezett kül- lönféle mezőgazdasági szerszá- mok és gépek beállításánál is. Uzdiszentpéter dolgozó föld- művesei a tavasz beálltával nyugodtan foghatnak hozzá a vetési munkálatokhoz.

SZÖLLŐSI MÁRTON

# Hírek

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet, Telefon: 15-53,

Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.

Felelős szerkesztő: LAZAR JÓZSEF

Lapnyeljes: „Petőfi” Lap. és Könyvkiadó BT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.

A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézvényeknek és vállalatoknak évi

előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk számla: 40.625.

## Csekélységnek látszik

és mégis milyen nagy dolog! Marosvásárhelyen, a hitleristák, abbéli igyekezetükben, hogy sohase felejtsek el őket, „ringalmaz” menekülésük alkalmával, többek között, fölrobbantották az állomás forgató korongját is. A megérkezett mozdonyok tehát, kénytelenek voltak „háttal előremenni”, ami tetemes üzemenyagpazarlással történik és a hegyes marosvásárhelyi vidéken nem is mindig sikerül. A mozdonyok fordulás céljából a tíz kilométerre fekvő Medgyesfalva határáig mentek, ami napi tíz mozdonyról kétezer lej szénpazarlást és hat órai idővesztést jelentett.

A vasút munkásai időközben Craiován ócska fordítókorongot fedeztek fel, s azt Marosvásárhelyre hozták. A fordítókorong kijavitása és üzembehelyezése, teljes erővel folyik. E hónap végére készen lesz a fordítókorong. A mozdonyoknak nem kell többé se „háttal előre” menniük, sem pedig Medgyesfalvára tolatniuk.

Amíg a mozdonyvezető kénytelen volt a szerkocsival előre-menni, a szél és légyonát is arcába csapott. Ezzel egészségét és szemét is rongálta. Mindez most megszűnik. A mozdonyok mehetnek, úgy, ahogy kell. Normálisan, szén- és idővesztés nélkül: előre.

A MILICIA közli, hogy március 17-én a Malinovszki-téren egy pár gyapjúkesztyűt és március 23-án zsebkendőbe kötve 100 lejt találtak. Igazolt tulajdonosa jelenkeztek a miliciánál.

AZ ALLAMI MAGYAR OPERA március 31-étől pontosan este 8 órakor kezdé el előadásait. Ezzel kapcsolatban az igazgatóság felhívja a közönség figyelmét, hogy a kezdéskor, pontosan 8 órakor, valamennyi bejáratot lezárják.

JÓLSIKERÜLT MŰSOROS ELŐADÁST rendezett a Herbák János üzemek ARRLUS szervezete március 29-én a RNK első értelmiségi kongresszusának megnyitása alkalmával. A Herbák János üzemek munkásainak a RNK első értelmiségi kongresszusához intézett táviratának felolvasása után művészeti műsor következett. Az ARRLUS központi szervezete nevében T. Crisan és Micu János beszéltek.

A MŰVÉSZEK, ÍRÓK ÉS UJ-SÁGÍRÓK Vegyes Szakszervezeteinek bábshízára vasárnap, április 3-án délelőtt 11 órakor a RDNSz Szabadság-tér 10. szám alatti helyiségében bábshízá-előadást rendez, melynek teljes jövendelmét a szervezet napközi otthonai javára fordítják. Minden gyermek ott legyen!

### Változcan felhős, száraz idő

Skandinávián át dél felé előnyomuló hideg légtömegek tegnap elérték Észak-Németországot és tovább szivárognak a Kárpát-medence irányában. Franciaországban enyhé tengeri légtömegek hatására esőre fordult az időjárás.

Erdélyben tegnap a kelet felől érkezett porfelhő sárgás-szürkévá festezte az égbolt színét. A hőmérséklet kissé emelkedett. Kolozsváron délben 12, este 9 órakor 4 fok volt, a légnyomás 765 mm. változatlan.

### VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS VASÁRNAP ESTIG

Szombaton mérsékelt délkeleti szél, változó felhőzet, hőmérséklet emelkedik. Vasárnap ismét élénkebb északi-keleti-keleti szél, száraz idő. A nappali hőmérséklet újból néhány fokkal csökken. Éjszaka sok helyen fagy.

### 6 VILÁGOSSÁG

# 3 TELEFONRIPORT

## kolozsvári kérdésről

### Meddig érvényesek a ruházati jegyek? Mikor kezdi el működését a bejelentőhivatal? Kik kaphatnak még lakást?

1

— Halló! Megyei kereskedelmi igazgatóság? Meddig érvényesek a ruházati jegyek?

— Mindaddig, amíg az új ruházati jegyek szétosztását nem kezdjük meg, addig az 1948-49. évre szóló jegyek érvényben maradnak. Valószínű, hogy az új jegyeket április 15. után kezdjük kiosztani.

— És a tűzfajjegyek?

— A régi tűzfajjegyek április 1-ével érvényüket veszítették.

2

— Itt az első kerületi lakáshivatal.

— All-e még a lakáshivatal rendelkezésére elegendő mennyiségű lakás és szoba?

— A lakáshivatalok megindulása óta több mint 500 igénylőt elégtetünk ki. Pillanatnyilag a helyzet az, hogy lakást adni nem tudunk, de a más városból ide helyezett alkalmazottak részére egy-egy szobát még módunkban áll kiutalni. Természetesen a szobát igénylőknek igazolások

kell áthelyezésüket. Az egészségte- len lakásokat indokolt esetben ki- cseréljük.

3

— Halló, itt a milícia mellett mű- ködő bejelentő hivatal főnöke.

— Mikor kezdi meg működését a hivatal?

— Pillanatnyilag bővebb felvilá- gosítást nem áll módomban adni, ugyanis tevékenységünk megkezdé- se a felettes szervektől függ. Várjuk a rendelkezést és ahogy ez megér- kezik, a napilapokban azonnal közzé tesszük.

## A RDNSz határozata a görög nép kérdésében

KOLOZSVÁR. — Megirtuk, hogy a RDNSz e héten úgy a városok- ban, mint a falvakban plenáris üléseken dolgozza fel a görög kérdést. Kolozsváron pénteken a Diákház kistermében nagygyűlést tartott a RDNSz, ahol a kérdés feldolgozása után a jelenlevők egyhangúlag a kö- vetkező határozatot hozták:

A Románia Demokrata Nők Szövetsége kolozsmegyei szervezetének nagygyűlése, a görög nép iránti szeretet és együttérzés erejével tiltakoz- ták az angol-szász imperialisták és csatlósai, a görög monarcho-fasisz- ták népelnyomó politikája és véres terrorja ellen. Kolozsvár dolgozó asszonyai egy emberként emelik fel szavukat görög asszonytársaik kin- zása, bebörtönzése, ártatlan gyermekek gyilkolása, otthonok felégetése ellen.

Igérjük, hogy tovább és mind elszántabban harcolunk a béke megvé- déséért, hogy Népköztársaságunk megerősítésével járuljunk hozzá a hős görög nép felszabadulási harcához, mert tudjuk, hogy a görög nép győ- zelme, nemcsak saját szabadságunk kivívását jelenti, hanem a világ bé- kéjének biztosítéka is.

## Világosság sport

### Kettős NB mérkőzés, népi céllövő-, kerékpár- és mezeli futóverseny — a vasárnap sportműsorán

KOLOZSVÁR. — Április 3-án nagyobb átütő erővel fog játszani a vasárnap sportműsorán lesz ni, mint a tavaszi bajnokság első, része Erdély fővárosának. A két- három fordulóban.

tős NB mérkőzésen kívül, népi céllövőverseny, kerületi mezeli fu- tobajnokságok, kerékpáros aka- dályverseny, népi futóversenyek és 10 kerületi bajnoki labdarúgó mérkőzés szerepel a vasárnap sportműsorán.

A nap legérdekesebb sportese- ménye a „Gh. Gheorghiu-Dej” pályán kerül lejátszásra, ahol délután 2 órai kezdettel a

#### DERMATA-SPORTUL MUN- CITORESC ÉS A KESE—CFR T.

kettős bajnoki mérkőzés lesz. A börgyári csapat, amely az elmúlt vasárnap Resicán is győzött, a bajnokságra tör, bár ellenfele is a bajnokjelöltek között van. A KESE—CFR Temesvár NB Les mérkőzésen a vasutascsapat az esélyes. Az egyetemi csapat csak az esetben győzhet, ha csatársora

#### Sport híradó

A RNK—BULGÁRIA sakk- mérkőzés negyedik fordulója után, 10 és fél—10 és fél arány- ban döntetlenül áll a két ország közötti válogató mérkőzés.

A KOLOZSVÁRI CFR vasár- nap Temesváron játszik a CSUT csapatával. Marosvásárhelyen RA- TA—ITA. Nagyváradon ICO— Hadsereg Medgyesen G.zmetán —Metalchimic, Bukarestben pe- dig CFR B.—Dinamo és Petrolul —Jiu kettős NB I-es mérkőzés lesz a 17-ik fordulóban.

A SZAKSZERVEZETI ÉLET FEL- LENDÍTÉSÉRT kéthónapos ver- seny indul Kisküküllő MNSz-szer- vezeteli és a szervezeten belül a utcafelelősök között. A verseny pontjai között a tagdíjak beszedése és a vetési csatára való mozgósítás is szerepelnek.

AZ ERDŐSÍTÉSI MUNKALA- TOKNÁL hat hónapon át 400— 500 munkás fog dolgozni Brassó megyében. Az erdőművelés ezzel kapcsolatosan sorozatos szaktan- folyamat tartanak. Az erdőképzé- ssel egyidejűleg a falvak lakói körében az erdők megbízatlansá- gát felvilágosító munkát kezd- nek.

A FONAL MINŐSÉGÉNEK MEG- JAVÍTÁSÁÉRT a nagyváradi MEG- harisnyagyár munkásai levelet in- téztek a bukaresti Filatura Roma- neasca de Bumbac dolgozóhoz.

48 694 HEKTÁRT SZÁNTOTTAK FEL március elejétől Temes me- gyében. 14.094 hektárt már beve- tettek. A szántási és vetési csata sikeres végrehajtásáért a megyei mezőgazdasági hatóságok elren- delték, hogy az összes mezőgaz- dasági gépeket és igafojtókat ki- zárólag csak szántási és vetési munkálatokra lehet felhasználni.

MOZIGÉPEKET, RÁDIÓKAT ÉS KÖNYVTÁRAKAT kaptak a hős- romszéki kultúrotthonok. 3 nevelő és felvilágosító előadások rendsze- sen folynak. Februárban 598 már- ciusban 290 előadást tartottak.

### A MNSz hírei:

Április 2-án, szombaton este 7 órakor I. kerületi szervezői ülés a Molotov-utca 16. szám alatti szék- házban.

Délután 6 órakor I. kerületi veze- tőségi ülés a Molotov-utca 16. sz. alatti székházban.

Este 7 órakor V. kerületi vezetőségi ülés a Józsa Béla-utca 23. sz. alatti Állami iskola termében.

# Rejtvényrovat

67-es számú keresztrejtvény

## A mezőgazdaság szocialista átalakítása

Készítette: KONT VILMOS

1	2	3	M	4	5	M	6	7	8	9	10	11	12	13	T	14	15
16			17			18										19	
20			21			22										23	
24			25			26										27	
	M	30				31				M					32		
33	34					35											A
39			40			41											
44			45			46											A
50			51			52											
58			59			60											
63			64			65											L
	K	67				68											
73	74					75											
77						78											
81						82											
84						85											
88	89	90				91											
95						96											
						97											
						98											
						99											
						100											S

Megjéjtésül — levélben, vagy levelezőlapon „Rejtvényrovat” jelzéssel — beküldendők a vízszintes 1, 22, 30 és 67, valamint a függőleges 41, 53 és 55 sorok. A kolozsvártak személyesen is beadhatják kiadóhivatalunkba. A megjéjtési levélre rá kell ragasztani a rovatszámot. A megjéjtők között két könyvet és két színházjegyet sorsolunk ki. Megjéjtési határidő tíz nap.

### VÍZSZINTES SOROK.

### FÜGGŐLEGES SOROK.

1. Nyíl irányában körül: erről beszélt Gh. Georgehiu-Dej, a RMP Központi Vezetőségének 1949 március 3–5-ig megtartott plenáris ülésén. 16. Nagy egyiptomi folyó német neve, 17. Kettős mássalhangzó. 18. Tönkretesz egy decézetű nő (f. ékezet). 19. Latin szárny. 20. Egyenlő, románul. 22. Nyíl irányában: a mezőgazdaság átalakításának egyik legfontosabb eszköze. 23. K-val: csapadék. 24. Kellemetlenségekre. 27. Idős. 28. Herakles „hydrá”-jának származási helye. 30. Nyíl irányában: aminek eredményeként fokozódott a mezőgazdasági munkások és a szegényparasztság öntudata, az 56 függőleges befolyása pedig csökkent. 32. A büntény is ez. 33. Mint a 20 vízszintes. 35. Vissza: ősanynkat (ék. hiány). 36. Azonos magánhangzók. 37. Régi „lövedék”. 39. Francia névelő. 40. Betegek gondozói. 43. A biharmegyei nagyközség. 44. Korszak (ék. hiány). 46. Vissza: bota őrkeze. 47. Kártályigura. 49. Innen pont is van, névelővel. 50. Szenegáli megerősített kikötőváros. 52. Vissza: keresztül. 54. Mutató szó. 56. Vissza: becézetű Frigyes, német helyesírással. 58. Két szó: 1. Afrikai állat (ék. hiány). 2. A klasszikus nyelven. 62. Magyar hírlapír, keresztneve Géza. 63. Ver. 64. Híres osztórák nyaralóhelye, fonetikusan. 65. Vissza: testrészt. 66. Nagy szibériai folyó. 67. Aminek színvonala csak a kollektív gazdálkodásra való áttéréssel lehet emelni. 70. Nagy nővény levél. 73. Vissza: két szó. 1. Okhatározó szó. 2. Finn eredetű elszlávosodott nép. 75. Libahangok. 76. Italos. 77. Apafi Mihály becézetű kancellárjától. 80. Német hónap. 81. Gyilkos a szublimát (ék. hiány). 82. A kövérség jele. 83. K-val: északsarki utazó. 84. Igeképző. 85. Vissza: levegő, románul. 86. Szabolcs megyei község, fordítva. 88. Vissza: britindiai tartomány és annak fővárosa. 94. Német rakpart. 95. Volt nemzetnevelésügyi miniszterünk, keresztnevének kezdőbetűjével (f. ékezet). 98. Aki nem tudja, ne beszéljen így. 100. Fonetikus mássalhangzó.

2. Északi főváros. 3. Ága a béke jelképe. 4. Hamis. 5. Szeptembert. 6. Medve, románul. 7. Vissza: az embertenger. 8. Vissza: fűrészáru készülő belőle (f. ékezet). 9. Kiharcolja az áthaladást. 10. Megkezdte a ke-nyeret. 11. Ilyen anyag is van. 12. Angyal rang (f. ékezet). 13. Vissza: lejegyez. 14. Növény. 15. Eláraszt. 21. Ide is helyeznek almot. 25. Nyaklő legfontosabb és legnehezebb feladata. 42. Gyilkoltatod. 45. Vonatkozó névmás. 48. Vissza: idegen összetételekben ujjat jelent. 51. Héber „isten oroszlanja” (az enyém). 53. Nyíl irányában: ezekre fontos feladat hárul a mezőgazdaság szocialista átalakítása terén. 55. A mezőgazdaság szocializálásának ellenségei. 57. Vissza: diplomás rövidítés. 59. XV. Lajos fonetikus minisztereinek. 60. S-ei: német só. 61. Felsőfok képzője. 67. Spanyolországban született római geográfus. 68. Gázlómadarai (ék. hiány). 69. Kezdetleges lakóhelye. 71. A szláv népfaj. 72. Két szó: 1. Piszkos. 2. Vonatkozó névmás. 74. Elektromechanikai készülék. 78. Ilyen énekesnő is van. 79. Férfinév és második betűnk. 87. Vissza: L-el, magyar író, a szabadságharc alatt Kossuth futárja volt. 89. Német összetételekben gyorsat jelent (f. ékezet). 90. Női becenév (f. ékezet). 91. Da, Da, Da. 92. Vissza: hagyom, románul. 93. Német helyesíró. 96. R-el: II. Miklós volt az utolsó. 97. Esté. 99. Lovász Tamás.

A 65. sz. keresztrejtvény megjéjtése a következő: Vízszintes sorok: 1. A társadalombiztosítást ki kell terjeszteni az alkalmazottak összes kategóriára. 27. Kádertiskola. 53. Baleset. 61. Halálózás. 83. Nyugdíj. 95. Orvosi segély. Függőleges sorok: 23. Szülés. 29. A lóppéz. Szórejtvények: 1. Pontverseny. 2. Hangos heti híradó. 3. Egyenérték. 4. Három a kislány. A megjéjtett sorsolás eredményeként könyvjutalmat nyertek dr. Berger Salamonné Kolozsvár és K.

### Szórejtvények

Az 1 és 2 sz. korcsa Attila (Vajdahunyad) a 3 és 4 sz. Balogh Pál (Kolozsvár) ötletel.

1.	2.
me me me -t me	tt tclgy o
3.	4.
-t +y E ? PAROL	cs kék NI ÉÉÉÉ zöld U

## Eredményes munkát végez a nagykarolyi Viktória szövetkezet

NAGYKAROLY. (Levelezőnk-nősen, ha vidéki vásárlóink is től) — Városunk legkedveltebb vannak. Célunk az, hogy senki se szövetkezte, a „Victoria”, 1945-ben fűszerosztály alakult. Ma már külön cipő, textil és lisztelosztó üzlete van.

A szövetkezet fekvésénél fogva, a vidéki lakosság kedvelt bevásárlóhelye.

Főképpen ruházati tárgyakal és élelmiszerekkel látjuk el tagjainkat — mondja Fejes István —, de emellett háztartási cikkek is tartunk. Átlagosan 7—800 vevőt szolgálunk ki naponta, de élelmiszertáskor ez a szám 1500-ra is felemelkedik.

Nem panaszkodhatunk, hogy nincs munkánk — füzi hozzá Ember Erzsébet pénztáros —, de megosszuk egymásközt. Külö-

LOZAN SANDOR, levelező.

## Szakmai továbbképző tanfolyamon vesznek részt a medgyesi Gázmetán esztergályosai és műszerészei

MEDGYES (Levelezőnk-től) — A bánya és kőolajügyi minisztérium, a képzésnek külső munkások segítségével szervezte meg a képzés megszervezésére hathatósan szakmai továbbképző tanfolyamot rendez, hogy a képzés elnyeréséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket elsajátíthassák.

A „Gáz Metán” medgyesi központi műhelyében esztergályos és gépkocsiműszerészek részére indítottak tanfolyamot, amelyre 26 hallgató jelentkezett. Ezeknek nagyrésze a műhelyekben dolgozó képzésnek külső munkások sorából került ki.

A heti 6 órai elméleti oktatás mellett — melynek előadói képzett műszakos emberek és mérnökök —, a műhelyekben naponta folyik gyakorlati oktatás.

A termelési folyama osszágának biztosítására, már a közeljövőben külön gyakorlóműhelyt rendeznek

BABAN TRAIAN szakszervezeti levelező.

## Erdőt, legelőt tisztítanak és bővítik a kulturházukat a bacai ifjak

BACA (Levelezőnk írja) — Az ifjusági egységesítő kongresszus tiszteletére a bacai dolgozó ifjak önkéntes munkavállalásokkal kapcsolódtak be az építő munkálatokba. 58 magyar és román ifju 1912 munkaórával 62 hektár erdőt és legelőt tisztított meg. Munkájuk pénzbeli értéke 24.836 lej. Március 27-én 65 ifju újabb 6 hektár legelőt tisztított meg és egy sáncot 250 méter hosszúságban kiastak. A faiskola céljára

FEHER ISTVÁN

## Üzembe helyezték a szovjet gyermekek első rövidhullámu rádióállomását

A szovjet rádióamatörök a napokban nagy meglepetéssel tapasztalták, hogy az éter hullámain eddig ismeretlen hangokat foghattak. Ezeket a hangokat a pionerek központi székházában működő rádióklub gyermekei által üzemeltetett rádióállomás sugározta szét. A pionerek központi házában rádióklubjába tömörült ifjak elhatározták, hogy rövidhullámu rádióállomást építenek. Következésképp megalkotották a klub rövidhullámu rádióállomását és a gyermekeket munkájukban sikerrel támogatja Vosztrijukov mérnök, a Szovjetunió rövidhullámu rádióállomásainak egyik legkiválóbb szakértője.

A rövidhullámu rádióállomás főbb gépeit maguk a pionerek állították össze.

Csikós Antonia Nagybánya, Művésztelep. Két színházjegyet Kerkesz Ildikó Krisztina Kolozsvár nyert. A vidéki nyertesnek a könyvet elpostázzuk, a helybenek a jutalmakat kiadóhivatalunkban átvethetik.

### A ROVATVEZETŐ ÜZENETE

Köszönjük lapunk olvasóival, hogy a május hó 1-én megjelenő számunk „Rejtvényrovat”-ában újabb rejtvénymegjéjtési pontversenyt indítottunk meg. Ezt azért közöljük már most, hogy azok, akik a szórejtvények megjéjtésében még kellő jártassággal nem rendelkeznek, a közbenső időt fel tudják használni elméjük tisztítására „élesztésére”, hogy aztán nagyobb eséllyel indulhassanak neki a versenynek.

A feltételeket és a kiosztásra kerülő jutalmakat a verseny megindulásával eggyidejűleg közöljük.

H. I. Kolozsvár, Kérését teljesítjük. A könyvjutalmat szerkesztőségünkben átvetheti.

## Tyroler mester esete a parasztfiúval

Temesvár gyár, gabona-iskola- és sakk-központ. Sakkversenyei már ötven évvel ezelőtt is ismertek voltak. Semhol annyi érdeklődő, annyi szenvedélyes, jó sakkjátékos nincs, mint itt. A sakkgyülekezet elismert feje: Tyroler Sándor. Többszörös országos bajnok, szimultanok nyertes, határokon túl is ismert név.

Tokanica fiatal parasztfiú Temesrékás közeléből. Készül az országos sakkbajnokságra. Fatornyos falujában ellenfele nincs. Sot: a svab-román-magyar Temesrékásban is ma-dornak számít. Szeretne jobb játékosai esetleg mesterrel játszani, akinek elméleti tudása is van.

Tyroler mester jó volna, De vajjon szóba áll velem? — gondolja.

Beállít hozzá:

— Négy partit játszanék Onnel. Hajlandó volna?

— Kérem — feleli Tyroler mester —, ha a mérkőzés döntetlen marad, Ön a nyertes.

A meccs a temesvári grafikai munkások szakszervezetében kezdődik. Az első hét-nyolc lépés után Tyroler már látja, hogy nem közönséges tehetséggel van dolga. Hatalmas küzdelem kezdődik. Mint méh a mézre, gyűlnek a sakkrajongók a tábla köré. Az első két játszma döntetlen. A harmadik partit Temesrékás játsszák és — áttanós meglepetésre — Tokanica győz. A negyedik partiban Tyroler a győztes. Az erkölcsi győztes azonban Tokanica a fiatal parasztfiú, akinek természetesen nincsen olyan elméleti ismerete és tapasztalata, mint Tyrolernek.

Tyroler mester esete a fiatal parasztfiúval fordulópont jellegzetes példa. Öt éve annak, hogy hazánk felszabadulása megkezdődött. Az elyomott osztályok levetkőzik szellemi bélyeiket. Tudunkkal: Tokanica az első parasztsakkcsillag országunkban. A többiek: majd utána következnek. Lehet, hogy a népi sakkbajnokságok eredményei újabb meglepetéseket tartogatnak. Mindenestre annyit már jelezhetünk, hogy népi tehetségek beözönlése ezen a területen is megkezdődött.

Sz. A

## Levelezőinknek üzenjük

Both István Magyarzsombor, Tóth Zsigmond Erőmhályfalva, Fábrián Mihály Zilah, Orbán Imre Dész, Székely István Csákgömb, Belcsug Antal Szamosújvár. — Feldolgozva közöltük.

Magó József, Magyarózd. — Levélét kissé átdolgozva közöltük. Irjon a falu gazdasági életéről, a vetésről és a MNSz munkájáról.

Szász Ferenc, Hari. — Kulturlevélét legutóbbi számunkban közöltük. Irjon máskor is.

Koncz Ferenc, Székényerüszentmárton. — A részletes leleplező cikket kérünk a szövetkezet-ről, valamint a falusi nagygazdák mesterkedéséről.

Sütő Irma Biharvajda. — A további mezőgazdasági munkálatokról is számoljon be. Örömmel állunk rendelkezésére. Levélét léttamoztassa a MNSz helyi szervezetével.

Rendné Galgóczi Anna, Szilagyidobra. Mohos Iholva, Uzdizentpéter. Mik Verespatak. — Leveleik elkésve érkeztek. Aktuális eseményeket mindig aznap kell postáznunk, másként időszertülnné válik.

Felhívjuk valamennyi levelezőnk figyelmét a meginduló tavaszi vetési munkálatokra. Erről állandó és rendszeres jelentést kérünk. Hetenként kérünk beszámolót a végzett munkáról, az esetleges nehézségekről.

# APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóg 50 lej, szombaton 60 lej. Aláíróknak szavanként 2 lej. Cím a kiadóban és jelíges hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő.

## ADÁS-VÉTEL

TORPEDO férfitörökparó kítúnó állapotban eladó. Ciordas (Lehel)-u. 29., közpöcs csengő. 2046  
ELADÓ öt méhesalád, üres kap-tárak, mézpergető felszerelések. Traian-ut 26., ajtó 5. 2074  
KOMBINÁLT szekrények, röká-miök, konyha és egyéb butordarabok eladó. Bizományba elfoga-dunk. Butorraktár, Kossuth Lajos-utca 32. 2076  
GYERMEK mélykocsi eladó. Eri-ka cipőüzlet, Szabadság-tér 14. 2076  
NÖIRUÁK, kosztümök, cipök és gyermek kerékpár eladó. Petöfi-utca 64. Háromszor csemetni. 2063,  
MODERN kombinált butor, kony-haberendezés, gyermekágy olcsón el-adó. Ciura-utca 2. Bejárát Május 1. utcából. 2078  
EGY modern hálószobabutor ju-tányos árért eladó. Dávid Ferenc-u. 6., hátul az udvarban. 2090  
ELADÓ modern diófa ebédő (tá-ló, pohárszék, vitrin, kihúzható asztal, 6 párnázott szék, 2 karosszék), bronzcsillár, szalagarnitúra (1 dí-vány, 4 fotel, 1 ovális asztal), ke-ményfa könyvtárvány szekrényaljal, kerekasztal. Cím a kiadóban. 2092  
ELADÓ 3 darab motorkerékpár-gumi. Megtekinthető 1-4-ig. Da-róczi A. Attila-ut 25. 2093  
EGY kis Singer varrógép olcsón eladó. Fekete János, Molotov 30. Gr. 120  
ELADÓ kétszemélyes diófurniros rökamié. Holdvilág-utca 14. 2133  
EGÉSZEN jó állapotban levő mo-dern ebédő és diófurniros háló el-adó. Cím a kiadóban. 2096  
ELADÓ komplett dióháló 23.00 lejért. Továbbá bőrbutor, jégszék-reány, kétkarikás gázzsú. Train 92. 2129  
PHILIPS 3 + 2 és egy mély gyer-mekkocsi eladó. Volt Apafi-utca 36., felső csengő. 2173  
SCHÖBERL fotel eladó. Malom-u. 2., ajtó 11. 2170  
ELADÓ modern világosszürke zakóöltöny inagostermetre, egy drap zakóöltöny rendes termetre. Strada Petru Maior 6., II. em. 17. 2147  
ELADÓ „Mészér” hegesztő ké-szülék, csömetsző, csósatu, nagy ko-vács sату, írásztal és két kocsiülés. Kossuth Lajos-utca 22. 2136  
DIÓSZINÜ hálószoba 14 ezer, mo-dern konyhabutor 15 ezer. Deportál-tak-utja 76. 2177  
RÖKAMIEVÁZ eseeleg betéttel, konyhabutor eladó. Molotov 6. Asztal-smühely. 2138  
ELADÓ 100-as „Sachs” csak mo-tor. Nagy Pál, Szent László 4. 2139  
EGY süllyesztős Singer varrógép eladó. Unió-utca 12. szám, földszint 9. 2141  
GYÖNYÖRÜ erüstróka és pick upos patefon (villamos) eladó. Rákó-czi-ut 70., földszint ajtó 1. 2140  
ELADÓ alig használt Torpedó herdozható írógép, egy 2 1/2 H. P. Siemens villanymotor. Érdeklődni Pap-utca 75. 2143  
ELADÓ komplett modern ebédő, villanycsillár, zománcozott fürdőká-d Március 6-utca 18., II-ik udvar, I. emelet ajtó 10. Asztalosné. 2149  
UJ paplan eladó. Augusztus 23-u. 33. szám, földszint 6. 2167  
EGY jókarban levő gyermek sportkocsi és egy szobahinta eladó. Venkék egy kétkerékű gyermek-kerékpárt. Cím: Schuller, Horea-ut 50. 2160  
ELADÓ Orion rádió 3 + 1 olcsón. Mócok-utja 15. szám. 2161

Uj diógyökér kombinátszékereány eladó. Kigyó-utca 5. 2163  
D. K. W. 350-es motor, karburá-tor prima állapotban, fűszerüzlet-berendezés, mérlegek eladó. Tibád, Csértörö-utca 21. 2172  
ELADÓ diófurniros komplett há-ló, összecusukható vaságy, sodrony-heverő. Délután 3-6-ig. Timár (Dubalarilor) 20. I. emelet 22. ajtó. 2170  
ELADÓ összekötő perzsaszőnyeg, kifogástalan női kerékpár Dürkopp márká, két darab kanadai nerc. Kómálalja 7. Dombyné. 2047  
RÁDIO 4 + 2 Standard modern varázsszemes eladó. Plopilor 25. Sör-gyár mellett, ajtó 3. 2085  
ELADÓ nagy vendéglői főzőke-mence, nagy rózus, házzal, belga tükrök, tonetszékek, asztalok. Iv-lámpák. Faliórák. Horea-ut 22. 12-2-ig. 5-9-ig. 2122  
STANDARD rádió 5 + 1 lámpás hálózati szuper háromhullámos el-adó Pata-utca 98. 2121  
SINGER típusú férfitiszabó varró-gép eladó. Értekezhetni Egyetem-u. 1. szám, III. emelet 21. sz. ajtó, déli 1-3 óra között. 2124  
ELADÓ épület egész anyaga bá-dogtötével. Érdeklődni Motilor 107. Bodegában. 2131  
KERESEK megvételre egy rend jóállapotban levő ruhát 15 éves fiu-nak. Str. Vulcan 17. Tkv. 2180  
ELADÓ 2503 „ZUNDAPP” motor-kerékpár 25 000 lejért. Str. Spiru Haret 10. (Trisz-telep.) 2180  
MEGVÉTELRE keresek kifogástal-nan modern gyermekkocsi. Árpád-ut 23. 2164  
JÓKARBAN levő gyermek sport-koosi eladó. Fordulós-utca 4., balra II-ik ajtó. 2165  
5 + 2 acélesőves rádió eladó 15 000 lejért. Augusztus 23-utca 33., I. em. 10. 12-6-ig. 2177  
MODERN ebédő és kombinált szoba eladó. Március 6-utca 42., II. emelet ajtó 7. 2159  
ELADÓ autófűtéshez duccó és egy férfi kerékpár. Molotov 6. szám. Generala. 2150  
ELADÓ motorkerékpár 250-es Triumph és egy DKW autó jó álla-potban, gumikkal. Jámbar, Molotov-utca 33. 2151  
KERESÜNK megvételre 8-12 lé-gkörös 2-300 literes gőzkazánt. Grün Izsák, Kolozsvár, Kálin-utca 14. Telefon 16-59. 2152  
ELŐSZOBASZEKRENYT és fo-gast veszek. Címeket kérek Mure-san, Motilor 98. 2153  
KOMBINÁLT szoba, háló, ebédő, porszivógép, művészi képek, jég-székereány, konyha kagyló, vízvezeték kut eladó. Dózsa György 16., emelet 1. 2173  
FÉRFI és gyermek kerékpár pri-ma eladó. Szondi-utca 63. 2173  
GYERMEKKOCSI mély, steppelt, jókarban eladó. Sorompó üzlet. Kos-suth Lajos 7. 2179  
ELADÓ modern konyha és egyéb butorok. Rákóczi-ut 20., emeleten. 2193  
RÁDIO 4 + 2 varázsszemes Stan-dard eladó. Majális 12. Gépész. 2117  
RÁDIO Lumophon 3 + 1 eladó. Ara 5000 lej. Csértörö 11. 2192  
FEKETE sötétszürke, csikos finom kosztüm közpötermetre eladó. Unió-utca 3., félemelet 4. Kétszer cse-metni. 1513  
SINGER süllyesztős varrógép el-adó. Fötér 22., ajtó 2. 2187  
ELADÓ szép modern diófurniros háló. Gruia-utca 20. 2181  
S. H. B. férfitörökparó eladó. Szé-chenyi-tér 29. Bőrizlet 2183

KERESZTHUROS zongora és fe-les kerékpár eladó. Kossuth Lajos-utca 32., ajtó 8. 3190  
ELADÓ nikkel és fa előszobafo-gas, rézmozsar, szekrények, kis- és nagy asztalok, edények, villanylám-pák, tükrök. Március 6-utca 2., II. emelet 7. 2178  
ELADÓ kézimunka abroszok szal-vétákkal, kalotaszegi dupla ágylé-rítő, gyermek hintaszék bambusz-nádból, 3 méter bordó plüss, fekete öltöny közpötermetre, két nagy zo-máncozott új mosogató tál, Schöberl ágy szövet huzattal 3000 lej. Cím a kiadóban. 2182  
PARKER töltőtollat keresek meg-vételre. Cím Telefon: 26-47. 2188  
ELADÓ egy Schöberl ágy, gyerek kerékpár. Keresek egy feles kerék-párt. Árpád-ut 52. 21 84  
ELADÓ szép modern diófurniros háló. Gruia 20. 2181  
KAPPEL nagy írógép és egy tá-skaírógép eladó. Cím a kiadóban. Gr. 121  
ELADÓ jókarban levő férfitörök-pár. Szentpéteri-u. 2. Tkv. 2182  
FINOM fekete zakóöltöny eladó. Budai Deleanu-u. 9. Tkv. 2182  
ELADÓ varrógép, Singer, süllyesz-tő, Aragáz, kályhával, Hude, Zápo-lyá-utca 16. Tkv. 2182  
TELJESEN új 43-as barna anti-lop cipő eladó. Masaryk-u. 10., alsó csengő. Tkv. 2182  
EGY új „Ilo motor” és egy gyö-nyörű 37-es bőr női cs.ama eladó. Bajza-utca 44. Tkv. 2182  
EGY jókarban levő 220 voltos 1.5 Kv. áramfejlesztő eladó. Használ-hat/ malmokhoz, tanyákhoz stb. Megtekinthető Budai Nagy Antal-u. 26. Tkv. 2182

## INGATLAN-LAKÁS

BEKÖLTÖZHETŐ 2 + 1 szobás, konyhás, komfortos családi ház Sa-guna (volt Bartha Miklós)-utca 6. hátsó része, különálló kertes bejá-rattal, felerészben is eladó, előnyös fizetési feltételekkel. Megtekinthető csakis vasárnap 9-től 12-ig. Tkv. 2062  
3 SZOBÁS komfortos házat meg-vételre keresek. Címeket „Beköltöz-hető” jellegre a kiadóba. 2062  
KIADÓ üzlethelyiség. Horea-ut 1. szám. Érdeklődni lehet ugyanott. emeleten a Transsylvania Biztosító-nál. 2148  
BELVÁROSBAN családi házat megvételre keresek sürgősen 250 ezer lejig. Kómálalja 7. Dombiné. 2047  
IDŐS nő 40-50 év közötti alkalmában levő nőt keres lakótárs-nak a tisztviselőtelepen. Címeket a kiadóba „Lakótársnő” jellegre. 2144  
KIS családi házat veszek belváros-ban. „150 ezret előre” jellegre kiadó-ba. 2145  
GÖRÖGTEMPLOM-utca 31. számú villatelek és Tordai-utí várnáz mellett félholdas villatelek olcsón eladó. Fevilágosítás Molotov-utca 49. alatti ügyvédi irodában nyerhe-tő. 2137  
ELCSERÉLNEM Attila-utí ne-gyedben levő két szoba összkomfortos modern villalakásomat hasonló nagyobb, esetleg 3 szobással. Cím a kiadóban. 2188  
ELCSERÉLNEM Kövespad elején levő szép napos szoba, konyha, spei-zos lakásomat Monostori környéki hasonló lakással. Cím a kiadóban. 2191  
RÁKÓCZI-utí 2 szoba komfortos la-kásomat elcserélném egy szoba für-dőszobával, esetleg fürdőszoba nél-kül is. Címeket a kiadóba kérem leadni „Lakáscsere” jellegre. 2189

## Fz Állami Magyar Színház és az Állami Magyar Opera KÜZLEMÉNYEI

### AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Április 2-án, szombat este fél 8 órakor: III. RICHARD. Bemutató elő-adás. B-bérlet.  
Április 3-án, vasárnap este fél 8 órakor: III. RICHARD. A-bérlet.  
Április 6-án, szerda este fél 8 órakor: III. RICHARD. C-bérlet.  
Április 8-án, péntek este fél 8 órakor: III. RICHARD. E-bérlet.  
Április 9-én, szombat este fél 8 órakor: III. RICHARD. E-bérlet.

### AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA:

Április 3-án, vasárnap délután 4 órakor: ELADOTT MENYASSZONY. Bérletszűnet.  
Április 5-én, kedden este fél 8 órakor: HÁRY JÁNCS. Bérletszűnet.  
Április 7-én, csütörtök este fél 8 órakor: BANK JAN. A-bérlet.  
Április 10-én, vasárnap este fél 8 órakor: HÁRY JÁNCS. Bérletszűnet.

### MOZIK MŰSORA:

VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: Haza-fiság. Repülőfilm. Előadások kez-dete: 4, 6, 8 órakor.  
CAPITOL MOZGÓ: Cigányok. Elő-adások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor.  
MAXIM GORKI: Rigoletto. Kez-dete: 3 1/2, 5 1/2, 7 1/2, 9 1/2 órakor.  
Vasárnap d. e. 11 1/2 órakor matiné.  
POPULAR: Rigoletto. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasár-nap d. e. 11 órakor matiné.

### NEMETÜL tökéletesen beszélő

URANIA MOZGÓ: Piros nyakken-dő. Előadások 3, 5, 7, 9 órakor.  
MUNKÁS MOZGÓ: Kék utak. Elő-adások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor.

ÚJ IDŐK MOZGÓ műsora: 28-tól április 3-ig: U. R. S. S. 4. Híradó 4. Tündöklő hegység tartománya. Tudomány és Technika 91. sz. Hegyek a tenger felett. Ostankino. Technikolor. Sasstoll, Technikolor, Szovjetsoport.  
ÓTÉVES gyermekhez délutánokra fiatal nőt alkalmazok. Caragiale 3. III. emelet 17.  
VARRÓNÓ kabátot, kosztümöt, ruhát legkényesebb izlésnek megfe-lelően jutányosan vállal. Fűró-u. 16., I. emelet 4. 2174

### KÜLÖNFÉLEK

SZÖLLŐOLTIVÁNY, gyökeres Ri-pánia megrendelhető Szilágyi Gyula szőlőoltivány telepéről. Árjegyzéket ingyen küld. Diosig, jud. Bihar. Tkv. 385  
ELVESZETT szerdán fél darab felhőkőves csűngő függő. Családi emlékek. Megtalálójára magas jutalom-ban részesül. Cím a kiadóban. 2093  
GYERMEKE mosolyát megörökíti pillanatkép sorozatban, Sárdy-foto, Dózsa 16. 2076  
FIGYELEM! Tökéletes, szép, tar-tós ondolást „Baler” hógyfodrász-nál csináltathat. Jókai-utca 3. 1174  
GYAPJUJA ha van, hozza el ké-ziszövő műhelyembe, ahol szép kí-vitelben és olcsón azonnal megszövöm. Péter, Kinizsi-utca 8. Óvár. 2175  
5000 lejt fizetek annak, aki ré-szemre olyan állandó állást szerez, amely egy pár ember szerény megél-hetését biztosítaná. Szakmám festő-mázoló. Szakmán kívül is vállalkok. Szervezett munkás vagyok. Hegy-vígy-utca 17. Fülöp. 2162  
GYORSIRO, gépiró, titkár bárki lehet. Soala de Studii Practice „I. M. P.” által. Beiratkozások na-ponta. Március 6-u. 36. sz. 2135  
NŐI modelleket keres (akt) a Mű-vészeti Intézet. Jelentkezés minden hétfőn reggel 8-kor Calea Motilor 5. szám alatt. 2185

## Elveszett okmányok

Az alább felsorolt személyi okmányok elvesztiek és azokat tulajdonosaik semmisnek nyilvánítják:

- Urmatoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declară nule de drept in mainile oricui s'ar afla:
  9. SAX Emeric, Str. Măcelarilor Nr. 14, Cartela de alimente tip. C eliberată de Primăria Municipiului Cluj.
  10. POP Ioan, Str. Cuza Vodă Nr. 5, Cartela de alimente tip. B., eliberată de Primăria Municipiului Cluj.
  11. KERESZTESSY László, Str. Armata Roşie Nr. 12, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 39.128-1947, eliberat de Militia Cluj.
  12. RANCA Romul, RANCA Vale-ria, RANCA Ilcana, RANCA Rozá-lia, RANCA Pompiliu, cartela de alimente, două de tip. C., două de tip. D, și una de tip. D<sub>1</sub>.
  13. MAGOS András, Str. Henry Barbusse Nr. 30, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 1590-1946, eliberat de Militia Cluj.
  14. DRASKOVICS, nasc. Szilágyi Ilcana, Str. Patak Nr. 15, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 16.829-1946, eliberat de Militia Cluj.
  15. KUN Árpád, Str. Turzil Nr. 33, pirderea chitanțelor și a facturilor celorl fără număr.
  16. PATAKI Lajosné, Str. Diófa Nr. 29, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 5210-1947, eliberat de Mi-litia Cluj.
  17. MICLEA Aurel, Str. Budai Nagy Antal Nr. 46, Buletinul de In-scriere la Bir. Pop. Nr. 2024-1948, eliberat de Militia Cluj.
- 1. VIZI ANNA Cluj, Str. Sălca-mul Nr. 22, cartela de alimente tip. D. eliberat de Primaria Municipi-ului Cluj 2130
- 2. KRAUSZ CLARA Cluj, Calea Traian Nr. 9, cartela de alimente tip. C. eliberata de Primaria Mu-nicipiului Cluj. 2166
- 3. BRESSLAUER I. ENDRE Cluj, Str. Baii Nr. 12, cartela de alimente tip. C. eliberata de Primaria Mu-nicipiului Cluj. 2154
- 4. GEBE BIRO IDA Cluj, Str. Plo-pilor Nr. 39. Buletinul de inscriere la Bir. Pop. din 1947, eliberat de Chestura Politiei Cluj. 2155
- 5. FKETE Dominic, Str. Hajon-gardului Nr. 11, Buletinul de in-scriere la Bir. Pop. Nr. 29.350-1947, eliberat de Militia Cluj.
- 6. TAKACS Iosif, Str. Baii Nr. 53, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 30.423-1947, eliberat de Militia Cluj.
- 7. MOLDOVAN Vlora, Str. Ma-șiniștilor Nr. 174, Buletinul de in-scriere la Bir. Pop. Nr. 7172-1946, eliberat de Militia Cluj.
- 8. DUDÁS István, Str. Tutunului Nr. 2, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 25.731-1947, eliberat de Militia Cluj.

NE FELEJTSE EL!!!  
Szombat, április 2  
**FILM-BÁL**  
A „Central” szálló termeiben,  
mellet a kolozsvári mozgókat dolozót rendeznek

**VESZEK**  
jókarban levő  
modern kombinált  
**szobabutor**  
haol törlesztésre  
Cím a kiadóban

**ELADÓ**  
elköltség miatt sürgősen  
3 szoba komfort, 3x1 szoba  
konyha család ház erős  
központban. Ára 250.000 lej.  
Felerészben is.  
„Promptusz” Iroda  
Dózsa György-utca 29.

A Kolozsvári Zsidó Demokrota Elzetség (C. D. E.)  
ezulon meghívja a város zsidó lakosságát április 3-án, vasár-nap délieltől 11 órakor a Vasmunkas Otthon helyiségében  
(Wilson-u.) tartandó  
**Nagygyűlésre,**  
omelyen a bukaresti CDE közpöntiának kiküldöttje  
cs o kolozsvári CDE szónoka nyilvánosra hozzák  
annak a napyszámú ICVR kedvezményezetinek a  
nevet, akiknek nevusorát a bukaresti kiküldöttünk  
hozza mátkval.